

Jaarverslag 2015

Samen sterk

Inhoud

Voorwoord	5
2. Doelstellingen 2015	6
2.1 Missie en strategische doelstellingen	6
3. Bestedingen	7
3.1 Wetenschappelijk onderzoek	7
3.2 Voorlichting	17
4. Inkomsten	23
4.1 Fondsenwerving	23
4.2 Collecte	23
4.3 Donateurs, giften en schenkingen	24
4.4 Geormerkte opbrengsten en nalatenschappen	24
4.5 Samenwerking met bedrijven	25
4.6 Acties vrijwilligers	25
4.7 Acties derden: VriendenLoterij, Lotto en Krasloterij	29
5. Personeel en Organisatie	30
5.1 Personeelsbeleid	30
5.1.1 Medewerkers en vrijwilligers	30
5.1.2 Vertegenwoordiging Diabetes Fonds	31
5.1.3 Arbeidsvoorwaarden	31
5.2 Interne Organisatie	32
5.2.1 Administratieve processen	32
5.2.2 Huisvesting	32
5.2.3 ICT	32
5.2.4 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)	33
5.3 Samenwerking	33
6. Bestuur en Governance	35
6.1 Governance	35
6.2 Verslag van Raad van Bestuur	35
6.3 Verantwoordingsverklaring	36
7. Vooruitblik 2016	40
Bijlagen	41
Jaarrekening	45

Voorwoord

We kunnen terugkijken op een goed 2015, waarin we dankzij aanzienlijk hogere inkomsten veel meer onderzoek naar diabetes mogelijk konden maken. We zijn trots op alle donateurs, vrijwilligers en andere relaties, vooral op de vele mensen die ons via hun nalatenschap hebben gesteund. Dat is voor ons extra bijzonder, omdat zij daarmee toekomstige generaties verder helpen.

Ook op andere gebieden hebben we mooie stappen gezet. Nieuwe kennis hebben we op allerlei manieren doorvertaald voor mensen met diabetes. Bijvoorbeeld via een nieuwe voedingsrichtlijn. Maar ook via drie drukbezochte bijeenkomsten in het land die we organiseerden voor iedereen die bij ons werk betrokken is, onder het motto 'even bijpraten' over de stand van zaken in onderzoek.

Onze medewerkers zetten zich in het afgelopen jaar actief in om te komen tot een nieuwe meerjarenvisie. We hebben daarvoor de mening gepeild van een grote groep mensen met diabetes, hun naasten en onderzoekers. Hun behoeften en standpunten bepalen voor een belangrijk deel onze nieuwe koers voor de komende jaren. Het heeft geleid tot een sterk en samenhangend onderzoeksbeleid en twee speerpunten waar we ons in de nabije toekomst op richten: gezonder leven en diabetes type 1. Zo werken we samen aan een gezond leven zonder diabetes en de gevolgen ervan!

Hanneke Dessing
Algemeen directeur

2. Doelstellingen 2015

2.1 Missie en strategische doelstellingen

Statutaire doelstellingen

De statutaire naam van het Diabetes Fonds is: 'Stichting Diabetes Fonds'. De stichting is gevestigd in Amersfoort en heeft tot doel 'de bestrijding van diabetes mellitus en daarmee verband houdende complicaties.'

De missie van het Diabetes Fonds:

Naar een toekomst zonder diabetes

Het Diabetes Fonds maakt zich sterk om diabetes en complicaties te voorkomen en te genezen. We geven mensen met diabetes nu en in de toekomst een betere kwaliteit van leven.

Hiertoe werft het Diabetes Fonds gelden voor wetenschappelijk onderzoek en voorlichting, want elke oplossing begint met onderzoek.

Wetenschappelijk onderzoek

Door wetenschappelijk onderzoek wil het Diabetes Fonds investeren in het ontwikkelen van nieuwe kennis in de zoektocht naar tastbare verbeteringen voor mensen met diabetes. Conform het meerjarige subsidiebeleid zetten we in 2015 in op het stimuleren van talentvolle onderzoekers, op het bevorderen dat kennis uit onderzoek sneller in de praktijk wordt toegepast en op verdere samenwerking tussen onderzoekers die werken aan eilandjestransplantatie. Zo willen we investeren in een consortium dat verder bouwt op de opgedane kennis om insulineproducerende cellen te maken of te transplanteren.

Voorlichting

Kennis toepassen is een belangrijke pijler in de strategie van het Diabetes Fonds. Dat doen we onder andere met voorlichting. De nieuwe positionering geeft in belangrijke mate richting aan onze voorlichtingsactiviteiten. Recht op een gezond leven betekent dat we mensen een gezondere omgeving willen bieden. In onze communicatie over hoe

we werken aan oplossingen voor diabetes kiezen we voor drie centrale thema's: diabetes type 1, bewegen en voeding. Dat neemt niet weg dat onderzoekers op de achtergrond ook bezig zijn met het zoeken naar oplossingen op andere terreinen.

Thema's 2015:

- **Diabetes type 1.** We weten steeds meer over hoe diabetes type 1 ontstaat en daarmee krijgen we ook steeds meer aanwijzingen over hoe we het kunnen genezen. Veel van het onderliggende onderzoek is complex en voor velen moeilijk te begrijpen. In 2015 wilde het Diabetes Fonds samen met partners het onderzoek naar het genezen van diabetes type 1 een impuls geven en daarbij ook goed aangeven hoe dit past in de gehele zoektocht naar genezing.
- **Bewegen.** Dat is goed voor iedereen. Voor mensen met diabetes werkt het als een medicijn dat bijdraagt aan het beheersen van de glucosespiegel. En bij de gehele bevolking is bewegen dé manier om de kans op diabetes type 2 te verkleinen. Hoewel de meesten dit wel weten, handelt niet iedereen ernaar. Het Diabetes Fonds zette in 2015 op diverse manieren mensen aan om meer te bewegen.
- **Voeding.** Iedereen eet, maar lang niet iedereen weet wat je zou moeten eten. In 2015 verscheen de nieuwe voedingsrichtlijn voor mensen met diabetes. Die bevat voedingsadviezen op basis van het vele onderzoek dat er de afgelopen jaren is gedaan. Het Diabetes Fonds gebruikte de nieuwe voedingsrichtlijn om het thema voeding en diabetes goed onder de aandacht te brengen.

Fondsenwerving

We zijn meer gaan investeren in nieuwe inkomstenbronnen. Daarnaast zetten we in 2015 meer in op manieren van online fondsenwerving. Tegelijkertijd probeerden we de inkomsten uit de bestaande bronnen zo efficiënt mogelijk te handhaven.

De concrete doelstellingen staan vermeld in de hoofdstukken Bestedingen en Fondsenwerving.

3. Bestedingen

3.1 Wetenschappelijk onderzoek

Binnen het onderzoeksbeleid van het Diabetes Fonds onderscheiden we drie terreinen:

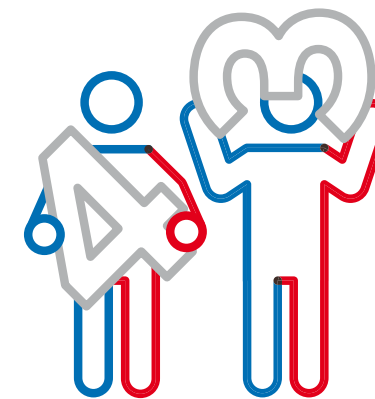
1. Het genezen en voorkomen van diabetes type 1.
2. Het voorkomen en beter behandelen van diabetes type 2.
3. Het voorkomen en beter behandelen van de gevolgen van diabetes.

In het huidige vierjarige subsidiebeleid zijn deze thema's meegenomen en verankerd in de subsidieprogramma's gericht op projectsubsidies, consortiumsubsidies, fellowships en DOEN-subsidies. Voor 2015 stonden de fellowships, consortiumsubsidies en de DOEN-subsidies op de agenda.

Dit wilden we bereiken in 2015:

Stimuleren van talentvolle onderzoekers

- Drie of vier junior fellowships à € 275.000 voor talentvolle onderzoekers die aan het begin van hun carrière staan en twee of drie senior fellowships à € 325.000 voor meer ervaren onderzoekers.
- Uitreiking van de Corona Gallina Onderzoeksprijs voor een onderzoeker die baanbrekend werk heeft verricht op het gebied van fundamenteel onderzoek naar diabetes. De prijs is beschikbaar door een gift van € 50.000 van Stichting Corona Galina.

Stimuleren van onderzoekers in het diabetesveld

Drie talentvolle senior en vier talentvolle junior onderzoekers hebben in 2015 financiële steun gekregen.

Samenwerking

- Een consortiumsubsidie van € 750.000 voor een groep samenwerkende onderzoekers die werkt aan het maken/ vervangen van insulineproducerende cellen.
- Vervolginvestering van € 100.000 aan het Van 't Hoff-programma van TNO om de techniek verder te ontwikkelen.
- Investering van € 425.000 van de VriendenLoterij voor het opzetten van een registratiesysteem/biobank voor mensen met diabetes type 1.

Kennis toepassen: preventie en implementatie

- Drie Diabetes Fonds DOEN-subsidies van in totaal € 225.000 voor projecten gericht op het vertalen van kennis uit wetenschappelijk onderzoek naar concrete producten of diensten die bijdragen aan de behandeling en preventie van diabetes.
- Het ontwikkelen en ontsluiten van een publieksversie van de voedingsrichtlijn voor mensen met diabetes. In samenwerking met de NDF implementeren van de voedingsrichtlijn bij professionals.
- We ondersteunen de landelijke implementatie van het PreventieConsult voor het voorkomen van diabetes type 2 en organiseren rondom de afsluiting van het onderzoeksprogramma een bijeenkomst voor professionals samen met de andere fondsen.
- We maken in samenwerking met de partijen van het Huis voor de Gezondheid resultaten van diabetesonderzoek toegankelijk door publiekssamenvattingen via onze website www.diabetesfonds.nl beschikbaar te stellen.

Zo is het gegaan:

Ook in 2015 heeft het Diabetes Fonds verschillende onderzoeken mogelijk gemaakt.

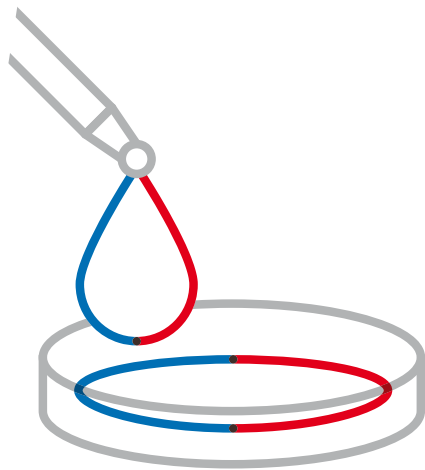
Stimuleren van talentvolle onderzoekers

Het Diabetes Fonds vindt het zeer belangrijk om talentvolle onderzoekers te stimuleren. Daarmee zorgt het Diabetes Fonds er al jaren voor dat diabetesonderzoek in Nederland op hoog niveau blijft en dat innovatieve nieuwe ideeën ontwikkeld worden. Drie talentvolle senior en vier talentvolle junior onderzoekers hebben in 2015 financiële steun gekregen om hun diabetesonderzoekslijn te verdiepen.

Diabetes Fonds Junior Fellowships

Diabetes Fonds Junior Fellowships zijn bedoeld voor junior postdocs die in samenspraak met een gevestigde diabetesonderzoeker een subsidieaanvraag indienen. Junior Fellowships zijn toegekend aan de volgende onderzoekers en projecten:

Dr. Boon van het LUMC (Leiden) gaat de waarde onderzoeken van bepaalde medicamenten bij het verhogen van de activiteit van bruin vet. Lichaamseigen bruin vet zit opgeslagen in vetkussentjes langs de bloedvaten en boven de sleutelbeenderen en verbrandt in hoog tempo vet en suiker tot warmte. Onderzoek laat zien dat slanke mensen meer van dit vet hebben dan mensen met overgewicht en dat blootstelling aan kou leidt tot een vermindering van de vetmassa. Dr. Boon gaat op zoek naar geneesmiddelen die de activiteit van het bruine vet verhogen.

Stamcelonderzoek diabetes type 1

In 2015 heeft het Diabetes Fonds samen met Stichting DON met een financiering van **€ 1.500.000** de voortzetting verzekerd van het stamcelwerk van het onderzoeksconsortium. Ieder fonds draagt **€ 750.000** bij.

Dr. Van de Weijer van MUMC+ (Maastricht) onderzoekt de rol van vetstapeling bij complicaties van het hart. Mensen met diabetes hebben een sterk verhoogd risico op hartproblemen, maar ook mensen met overgewicht hebben last van een verslechterd hart. Bij mensen met (een voorstadium van) diabetes is de vetstapeling in het hart verhoogd. Deze vetstapeling in het hart en veranderingen in de verbrandingscapaciteit van het hart van vetten en suikers kunnen mogelijk leiden tot de verslechterde hartfunctie. Dr. Van de Weijer wil de relatie tussen deze veranderingen in het hart en de hartspierfunctie verder onderzoeken.

Dr. Van Raalte van het VUMC (Amsterdam) kan met de financiering gaan onderzoeken of darmbacteriën de alvleesklier kunnen doen ontsteken. De alvleesklier is een orgaan in de buurt van de maag en maakt onder andere insuline aan. Wanneer dat niet goed gaat, krijg je diabetes. Mogelijk zijn er slechte darmbacteriën die een ontsteking in de alvleesklier veroorzaken waardoor je uiteindelijk diabetes type 2 kan krijgen. Met dit project hoopt dr. Van Raalte uiteindelijk de schadelijke darmbacteriën te kunnen bestrijden, zodat de alvleesklier weer een normale hoeveelheid insuline kan produceren.

Dr. Brom van het Radboudumc (Nijmegen) wil de waarde van een bepaalde methode onderzoeken om de hoeveelheid insulineproducerende cellen zichtbaar te maken. Niet alle insulineproducerende cellen worden vernietigd bij diabetes type 1, sommige gaan in 'slaapstand'. Dr. Brom wil in beeld kunnen brengen hoeveel resterende insulineproducerende cellen iemand nog heeft.

Diabetes Fonds Senior Fellowships

Diabetes Fonds Senior Fellowships zijn bedoeld voor senior postdocs die al enkele jaren aan een diabetes-onderzoekslijn werken en hun onderzoeksplannen verder willen uitbouwen en verankeren. Senior Fellowships zijn toegekend aan de volgende onderzoekers en projecten:

Dr. Goossens van MUMC+ (Maastricht) richt zich in zijn onderzoek op de rol van zuurstof bij het ontstaan van insulinegevoeligheid. Bij mensen met diabetes type 2 is de opname van suikers uit het bloed onder invloed van insuline verlaagd. Dat heeft te maken met een verminderde stofwisseling in vetweefsel en spieren. Goossens gaat na of blootstelling aan lucht met een iets lagere hoeveelheid zuurstof dan normaal de stofwisseling in het buikvet en de spieren gunstig beïnvloedt.

Het onderzoek van dr. Stienstra van het Radboudumc (Nijmegen) is gericht op de functie van macrofagen bij ontstekingen in vetweefsel. Steeds meer mensen hebben overgewicht en deze mensen hebben een sterk verhoogd risico op diabetes type 2. Een ontsteking in het vetweefsel draagt hieraan bij. Stienstra gaat de rol van een bepaalde afweercel, de macrofaag, onderzoeken.

Dr. Yi van het AMC (Amsterdam) onderzoekt hoe veranderingen in de hypothalamus de eetlust kunnen ontregelen. De laatste jaren is duidelijk geworden dat een bepaald gebied in de hersenen (de hypothalamus) een belangrijke rol speelt bij de controle over eetlust, lichaamsgewicht en glucose- en vetmetabolisme. Verlies van deze controle kan bijdragen aan het ontstaan van diabetes type 2. Yi gaat onderzoeken of een ontstekingsreactie in de microgliacellen, de 'schoonmakerzellen' van de hersenen, hierbij een rol speelt.

Corona Gallina

De uitreiking van de Corona Gallina onderzoeksprijs – een geldbedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld door een zeer betrokken donateur – is een belangrijk moment. Daar willen we graag zoveel mogelijk mensen uit de onderzoekswereld en uit onze achterban bij betrekken. We combineren de uitreiking met een bredere bijeenkomst. De uitreiking van 2015 is om die reden verplaatst naar het voorjaar van 2016 en zal plaatsvinden tijdens een speciale 'even bijpraten'-sessie. Dat is meteen een goede gelegenheid om de prijs en de mooie gift onder de aandacht te brengen van het publiek.

Samenwerking

Het Diabetes Fonds investeert sinds een aantal jaar in samenwerking met en tussen verschillende partijen om daarmee grotere stappen te maken in het vinden van oplossingen voor diabetes. In 2015 is het volgende gerealiseerd:

Consortiumsubsidie

Het Diabetes Fonds steunt al vele jaren het succesvolle werk van de onderzoeksgroep van prof. dr. Eelco de Koning. Deze groep doet onderzoek naar de genezing van diabetes door celtransplantatie. In 2015 heeft het Diabetes Fonds samen met stichting DON met een financiering van € 1.500.000 de voortzetting van het stamcelwerk van het onderzoeksconsortium verzekerd. Ieder fonds draagt € 750.000 bij. Dat is een mooi resultaat van de samenwerking! Een grote groep wetenschappers werkt hierbij samen aan het ontwikkelen van nieuwe insulineproducerende cellen uit stamcellen. Dat is nodig, want er is onvoldoende donormateriaal beschikbaar om eilandjestransplantaties grootschalig in te zetten om diabetes type 1 te genezen. De onderzoekers verwachten aan het einde van dit project (in 2020) deze nieuwe therapie te kunnen testen op mensen met diabetes.

Prof. dr. Eelco de Koning

van 't Hoff Program

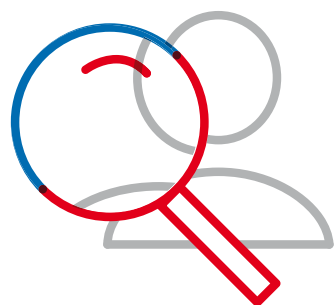
[Van 't Hoff-programma TNO](#)

Sinds een aantal jaren participeert het Diabetes Fonds met een aantal andere partijen in het Van 't Hoff-programma van TNO. De deelnemende partijen werken aan het meten van bloedsuikers met lichttechnologie. Daarmee is het project gericht op het wegnemen van een probleem voor veel mensen met diabetes, namelijk het dagelijkse, pijnlijke prikken om de bloedsuiker te meten.

In 2015 heeft het Diabetes Fonds dit project opnieuw gesteund met een bijdrage van € 100.000. Op basis van de resultaten van de analyses van de huidige metingen wordt in 2016 een besluit genomen over een eventuele vervolgfianciering.

[Kraak de black box: biobank & registratie diabetes type 1](#)

In 2014 heeft het Diabetes Fonds een bedrag van € 425.000 van de VriendenLoterij ontvangen voor het opzetten van een klinisch registratiesysteem en een biobank. Met als doel om de verschillen tussen mensen met diabetes type 1 bloot te leggen en die informatie te gebruiken voor betere behandeling, beter onderzoek en uiteindelijk de genezing van diabetes type 1. Het Diabetes Fonds heeft hiernaast zelf in 2014 een bedrag van € 245.000 gereserveerd om het initiatief te kunnen verbreden, waarmee er in totaal € 670.000 beschikbaar is.

Investing in genezing en behandeling

Ruim **€3.500.000** besteed aan onderzoek naar betere behandeling en genezing van diabetes.

Het Diabetes Fonds heeft uitgebreid gesproken met verschillende partijen in het veld, om zo goed mogelijk aan te kunnen sluiten bij lopende initiatieven en om bestaande kennis optimaal te benutten. Op basis daarvan is bepaald welke hiaten er zijn en in welke groepen het beste geïnvesteerd kan worden. Dat heeft geleid tot de volgende toekenningen:

- Een bedrag van € 325.000 is toegekend aan prof. dr. Wolffenbuttel en dr. Aanstoot om hun biobankinitiatieven verder uit te breiden. Hiermee is het mogelijk om de biobank uit te breiden met de gegevens en materialen van 200 mensen in de leeftijd van 0 tot 25 jaar die net gediagnosticeerd zijn met diabetes type 1 en van mensen die ruim 30 jaar diabetes hebben. Naast uitbreiding van hun initiatieven gaan de onderzoekers ook onderzoeken welke elementen in het eerste jaar van de diagnose bepalend zijn voor een goede regeling later. Ook willen ze achterhalen wat bijdraagt aan gezond oud worden met diabetes type 1: waarom ontwikkelen sommige mensen wel en anderen geen (of nauwelijks) complicaties?
- Een bedrag van € 100.000 is beschikbaar gesteld aan het initiatief van de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV), Diabetesvereniging Nederland (DVN), Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) en stichting BIDON om een nationaal registratiesysteem op te zetten waarin klinische gegevens van mensen met diabetes type 1 worden verzameld. Een landelijk registratiesysteem geeft een impuls aan kwaliteitsverbetering van de diabeteszorg en uiteindelijk aan verbetering van de kwaliteit van leven van mensen met diabetes.
- Het resterende bedrag is beschikbaar voor onder meer communicatie (€ 50.000) en zal worden aangewend om bij succes de biobank uit te breiden.

Versneld kennis toepassen: preventie en implementatie

Wetenschappelijk onderzoek levert kennis op die leidt tot betere behandelingen en een beter en gezonder leven voor mensen met diabetes. Maar die kennis moet dan wel zijn weg vinden naar de praktijk. In 2015 hebben wij deze weg op de volgende manieren versneld:

[DOEN-subsidies: betere transitie van jongeren](#)

Met een DOEN-subsidie van € 75.000 kan dr. Van Staa haar plannen uitvoeren om de overgang van kind- naar volwassenenzorg voor jongeren met diabetes type 1 structureel te verbeteren. Deze overgang is niet altijd even makkelijk; veel jongeren vinden het lastig te wennen aan de volwassenenzorg met onder andere een korter spreekuur. Dit uit zich in minder goede therapietrouw met risico op alle gezondheidsgevolgen. Om dit te voorkomen wil Van Staa een 'transitiepoli' breder in het land implementeren, waarbij kind- en volwassenenzorg worden gecombineerd.

[Actueel voedingsadvies](#)

Met een eerdere toekenning van ruim € 41.000 is voor de tweede maal de voedingsrichtlijn voor diabetes van de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) geactualiseerd. Deze update is uitgevoerd door de VU onder coördinatie van de NDF en leidde tot een nieuwe voedingsrichtlijn. Hiermee krijgen zorgverleners een leidraad bij de voedings- en dieetadviesing aan mensen met een hoog risico op diabetes type 2, mensen met diabetes type 1 of diabetes type 2 of zwangerschapsdiabetes. De richtlijn is gelanceerd op het NDF-symposium over voeding in februari.

[Persoonlijke Gezondheidscheck](#)

Het PreventieConsult, waarmee mensen hun risico op diabetes type 2, hart en vaatziekten en nierfalen kunnen bepalen, is overgegaan in de Persoonlijke Gezondheidscheck. Deze check, die ook gebruikt wordt voor onder meer de longziekte COPD, wordt door het NIPED aangeboden aan werkgevers, verzekeraars, gemeenten en andere partijen die mensen op een betrouwbare manier in staat willen stellen hun gezondheid in kaart te brengen. Vergoeding hiervoor uit het basispakket is helaas nog niet

geregeld, ondanks inspanningen van veel partijen. Tot het zover is, zal de Persoonlijke Gezondheidscheck via het NIPED beschikbaar gesteld worden.

[Zorg op maat](#)

De NDF in samenwerking met het Julius Centrum en het LUMC, heeft een gespreksmodel ontwikkeld waarmee zorgverlener en patiënt samen bepalen welke doelen in de behandeling worden nagestreefd, wat de patiënt zelf kan bijdragen aan de zorg en welke en hoeveel professionele zorg nodig is. Onderdeel van het model is dat patiënten verdeeld worden in groepen op basis van patiëntprofielen. Zo kan sneller in de spreekkamer worden bepaald welke en hoeveel zorg het beste bij de patiënt past. Dit model kan uitkomst bieden bij de sterk oplopende kosten van diabeteszorg. In 2016 wil de NDF de meerwaarde van dit model onderzoeken in zowel de eerste als de tweede lijn. Het Diabetes Fonds steunt dit initiatief met een bijdrage van € 60.000. Het project wordt ook gefinancierd door het Innovatiefonds van Zorgverzekeraars.

[Gezond onderzoeksklimaat](#)

Het Diabetes Fonds is ervan overtuigd dat mensen met diabetes geholpen kunnen worden door kennis uit onderzoek. Maar waardevolle kennis kunnen we alleen bereiken met integer, kwalitatief goed diabetesonderzoek. Helaas zijn gevallen van fraude ook bekend en dat kunnen we niet accepteren. Om het diabetesonderzoek verantwoord en van goede kwaliteit te houden, investeerde het Diabetes Fonds mee in een programma van ZonMw om meer zicht en controle te krijgen op integriteit in het onderzoeksklimaat. Zodat het onderzoek dat mogelijk wordt gemaakt door geld van onze donateurs alleen maar leidt tot waardevolle resultaten die bijdragen aan preventie en genezing van diabetes en het voorkomen van complicaties.

[Leesbaar Onderzoek](#)

Sinds 2012 werken vijf gezondheidsfondsen van het Huis voor de Gezondheid samen in het project 'Leesbaar Onderzoek'. Via een gezamenlijke redacteur en redactie werken de fondsen aan het verbreden en verbeteren van hun wetenschapscommunicatie. In 2015 is de overgang gemaakt van een afzonderlijke website met eigen url en eigen tekststijl, naar publicatie van artikelen op de websites van de fondsen volgens hun eigen huisstijlen. De deelnemende fondsen zijn enthousiast: het initiatief

zorgt voor continuïteit op het gebied van wetenschapscommunicatie en biedt daarmee de mogelijkheid om onderwerpen die van belang zijn voor de achterban van de fondsen meer onder de aandacht te brengen. Een andere grote meerwaarde van Leesbaar Onderzoek is de uitwisseling van kennis op het gebied van wetenschapscommunicatie.

Peiling behoeften en wensen voor onderzoek

2015 was het laatste jaar van onze huidige meerjarenvisie en we zijn aan de slag gegaan met de nieuwe meerjarenvisie voor 2016-2019. Om in kaart te brengen hoe we de komende jaren invulling kunnen geven aan de doelbestedingskant, zijn we in gesprek gegaan met verschil-

lende doelgroepen en belanghebbenden middels focusgroepen, individuele gesprekken en een online behoeftepeiling. Want wat vinden mensen met diabetes, naasten, onderzoekers en zorgverleners de komende jaren belangrijk op het gebied van diabetes? En hoe kunnen we het geld dat wij binnenhalen het beste verdelen? Waar kunnen mensen met diabetes en hun naasten een stem in hebben en hoe kun je dat het beste vormgeven? Wat past bij het Diabetes Fonds en wat kunnen andere partijen beter oppakken? Deze peiling heeft input geleverd voor waardevolle discussies met de verschillende partijen. Deze discussies hebben geleid tot de nieuwe plannen voor doelbesteding van het Diabetes Fonds op het terrein van subsidieprogramma's en randvoorwaarden.

Bart Roep blijft aan de weg timmeren

Ons afweersysteem is ervoor bedoeld om ziekteverwekkers aan te vallen. Gewone lichaamscellen moet het afweersysteem met rust laten. Sommige typen witte bloedcellen remmen de afweer. Ze voorkomen dat het lichaam eigen cellen aanvalt, oftewel ze reguleren de afweer. Bij mensen met diabetes type 1 werken die regulerende afweercellen niet goed. Daardoor valt het afweersysteem de insulineproducerende cellen aan. Professor Bart Roep en zijn team met onderzoekers van het LUMC hebben bestudeerd hoe bepaalde stofjes uit de insulineproducerende cellen binden aan de cellen die het afweersysteem reguleren. Een binding komt alleen tot stand als het stofje precies op de buitenkant van de cel past, als een sleutel in een slot.

Het Leidse team werkte samen met onderzoekers uit Australië, die gespecialiseerd zijn in het in beeld brengen van bindingen tussen de 'sloten' op afweercellen en verschillende stofjes, de 'sleutels'. Op de beelden van de regulerende afweercellen zagen de onderzoekers iets bijzonders: de sleutel stak omgekeerd in het slot. Maar met een omgekeerde sleutel komt de cel toch in actie. De onderzoekers denken dat dit het remmende effect in de afweer verklaart.

De nieuwe ontdekking is een klein puzzelstukje in de werking van het afweersysteem, maar wel een belangrijk stukje. De onderzoekers kunnen namelijk nu verder kijken hoe dit puzzelstukje eruitziet bij mensen met diabetes type 1. Daarna kunnen ze een manier bedenken om daarop in te grijpen. Het onderzoek is gepubliceerd in het belangrijke vakblad Nature Immunology.

Wat er ook gebeurt...

Mensen met diabetes type 2 hebben een grote eigen verantwoordelijkheid voor hun eigen behandeling: gezond eten, afvallen, veel bewegen, medicijnen slikken. Doordat de meeste mensen jarenlang leven met diabetes, kunnen ze na verloop van tijd te maken hebben met bijkomende gevolgen van diabetes. Zoals hart- en vaatziekten, problemen met de ogen en nieren. Dat kan het zelfvertrouwen behoorlijk onderuithalen, en het nog moeilijker maken om goed voor jezelf te zorgen. Ook voor de partners is het vaak lastig.

De onderzoekers van UMC Utrecht zijn gestart met dit grote project omdat zij het belangrijk vinden dat mensen met diabetes én hun partners en familie goede begeleiding krijgen bij alles wat ze doormaken in hun jaren met diabetes. Zij hebben daarvoor drie onderzoeksprojecten opgezet. Die gaan over wat mensen denken over

diabetes, over hoe mensen steun krijgen uit hun omgeving en over zelfvertrouwen. Het effect van deze drie projecten werd getest bij in totaal 600 mensen en hun partners. Helaas waren de behaalde resultaten van de interventies niet goed genoeg om deze grootschalig uit te zetten.

Wel heeft het project laten zien dat diabetes voor iedere persoon anders is en dat de begeleiding moet aansluiten op de fase waarin mensen verkeren. Het zou verstandig zijn aandacht te hebben hiervoor en dit in te passen in de bestaande zorg. Zo is het aan te raden dat er in de eerste fase na diagnose aandacht is voor bewustwording. In latere fasen is juist meer aandacht voor complicaties aan te raden. Ook zouden zorgverleners vaker bij controle kunnen vragen hoe mensen met diabetes tegen hun ziekte aankijken en waar ze aan willen werken. Het belangrijkste is dat mensen van begin af aan leren met hun diabetes om te gaan, zodat je veel ellende kunt voorkomen.

In 2015 hebben we de volgende toekenningen gedaan voor onderzoek naar diabetes (zie ook onze website: diabetesfonds.nl/onderzoeken):

Titel	Onderzoeker	Instituut	Oorspronkelijke toekenning
DOEN-subsidies			
Betere Transitie bij diabetes type 1	A. van Staa PhD	Hogeschool Rotterdam Kennis-centrum Zorg-innovatie	€ 75.000
Junior Diabetes Fonds Fellowship			
Pharmacological activation of brown adipose tissue as a novel strategy to combat obesity and prevent the development of type 2 diabetes	dr. M.R. Boon	LUMC	€ 275.000
The role of cardiac mitochondrial function and lipid accumulation in the development of cardiac insulin resistance; etiology and treatment strategies in type 2 diabetes.	T. van de Weijer MD, PhD	MUMC+	€ 275.000
The role of small intestine microbiota in beta-cell inflammation in type 2 diabetes: target for therapy	D.H. van Raalte MD, PhD	VUMC	€ 275.000
Application of GLP-1R imaging in diabetes: can beta cell mass measurement with radiolabeled exendin further improve type 1 diabetes phenotyping?	dr. M. Brom	Radboud-umc	€ 275.000
Senior Diabetes Fonds Fellowship			
Intermittent hypoxia exposure: a novel strategy to improve insulin sensitivity in humans (type 2 diabetes).	dr. G.H. Goossens	MUMC+	€ 325.000
A shift in macrophage metabolism: driver of obesity-induced inflammation and the development of type 2 diabetes?	dr. R. Stienstra	Radboud-umc	€ 325.000
Targeting the hypothalamic innate immune response to combat obesity and type 2 diabetes	C.X. Yi MD, PhD	AMC	€ 325.000
Consortiumsubsidie			
Characterisation, expansion and differentiation of pancreatic progenitor cells in type 1 diabetes.	prof. dr. E.J.P. de Koning	LUMC	€ 750.000
Expertisecentrum			

Van 't Hoff-programma - Shared Research Programma / Diabetes	drs. A.C. Westerlaken	TNO	€ 100.000
VriendenLoterij			
A Data- and Biobank for type 1 diabetes in The Netherlands	prof. dr. B.H.R. Wolffenbuttel, dr. H.J. Aanstoot	UMCG	€ 325.000
Implementatie Kwaliteitsregistratie Diabetes type 1 in de tweede lijn	prof. dr. M.H.H. Kramer	Stichting BIDON	€ 100.000
Zorg op maat			
Implementatie en doorontwikkeling van Personalized Care voor mensen met diabetes	dr. I. de Weerd	NDF	€ 60.000
Gezond onderzoeksklimaat			
Fostering Responsible Research Practices. Adding Value to Science and Society	H.J. Smid	ZonMW	€ 25.000
TOTALE TOEKENNING			€ 3.510.000

Resultaten van door het Diabetes Fonds gefinancierd onderzoek
In totaal zijn dit jaar elf door het Diabetes Fonds gefinancierde onderzoeksprojecten afgerond. De totale waarde van die onderzoeken ligt op ruim € 3,5 miljoen. Van al deze en nog lopende projecten is een uitgebreide samenvatting beschikbaar op diabetesfonds.nl/onderzoek. Hieronder staan enkele voorbeelden van interessante resultaten van afgeronde onderzoeken in 2015.

Hoe besteden we ons geld?

81%
Doelbesteding: wetenschappelijk onderzoek en voorlichting.

19%
Kosten: fondsenwerving, beheer en administratie.

In 2015 zijn de volgende door het Diabetes Fonds gefinancierde onderzoeken naar diabetes afgesloten:

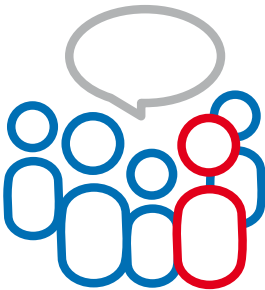
Titel	Onderzoeker	Instituut	Oorspronkelijke toekenning
Diabetes Research Grants			
The role of microRNAs in islet dysfunction in type 2 diabetes mellitus	prof. dr. A.K. Groen	UMCG	€ 275.000
The novel slit diaphragm-associated channel TRPC6 in the pathogenesis and treatment of diabetic nephropathy	dr. T. Nijenhuis	Radboud-umc	€ 275.000
Mimicking the onset of autoimmune type 1 diabetes: Enterovirus-infected pancreatic β-cells, primary human dendritic cells and innate lymphocytes	prof. dr. G.J. Adema	Radboud-umc	€ 268.617
LekkerLangLeven			
Improving health risk communication for cardiovascular diseases, diabetes and kidney disease by taking into account people's prior beliefs and cognitive abilities; a mental model approach	prof. dr. D.R.M. Timmermans	VUMC	€ 240.705
Voedingsrichtlijn			
Actualisering voedingsrichtlijn voor diabetes type 1 en 2	C. Brinkman	NDF	€ 41.811
Stem van de Patiënt			
Leren leven en bewegen met chronische pijn bij diabetes	dr. J.M. Ruijgrok	MUMC+	€ 69.944
Projectsubsidie			
Defective endothelial progenitor cell development in diabetes: microRNA profile as biomarker for skewed myeloid differentiation	dr. P.J.M. Leenen	Erasmus MC	€ 268.659
Programmasubsidie Leven met diabetes			
Whatever happens... Interventions to improve self-management and quality of life of patients with type 2 diabetes mellitus through the course of illness.	prof. dr. G.E.H.M. Rutten	UMCU Julius Centrum	€ 1.000.000
Comorbiditeit/Diseasemanagement chronisch zieken			
Diseasemanagement Chronisch Zieken – bijdrage deelprogramma Comorbiditeit	M. de Jong	SGF	€ 100.000
Diabetes Fonds Pilot Grants			
Enhanced glucose clearance via bone morphogenetic protein 9 (BMP9) mediated activation of human brown adipose tissue metabolism in type 2 diabetes	dr. E. Nascimento	MUMC+	€ 50.000

3.2 Voorlichting

Het Diabetes Fonds liet in 2015 regelmatig van zich horen. In voorlichting lag de focus op de genezing van diabetes type 1. Het thema voeding stond flink in de belangstelling, met onder andere een nieuwe voedingsbrochure en een eigen kookboek van het Diabetes Fonds. Maar ook in beweging komen voor jezelf of voor een ander kreeg de nodige aandacht.

Dit wilden we bereiken in 2015:

- Op het gebied van **voeding** wilden we, zo mogelijk met samenwerkingspartners, proberen een bredere groep mensen kennis te laten maken met gezond eten. Daarbij hadden we ons voor 2015 ten doel gesteld dat: 200.000 mensen het voedingsgedeelte van de website bezoeken, 15.000 mensen de voedingsbrochure aanvragen of downloaden, 2.500 mensen het kookboek kopen ('Zin in lekker eten').
- In de 'Alliantie Stop **kindermarketing** ongezonde voeding' wilden we samen stappen zetten in de beperking van marketing voor ongezonde voedingsmiddelen gericht op kinderen. In 2015 moest dat leiden tot een gedeelde visie over waar zelfregulering werkt en waar wetgeving nodig is.
- Op het gebied van **bewegen** was het doel opnieuw een grote groep mensen in beweging te brengen, vooral door participatie in bestaande evenementen, maar ook door het organiseren van eigen evenementen. Het doel was om 300.000 mensen door activiteiten van het Diabetes Fonds in aanraking te brengen met beweegactiviteiten.

In gesprek met onze achterban

Diabetes Fonds Panel: **1.700 leden** gaven hun mening over het werk van het Diabetes Fonds. Ook is er voor ons nieuwe onderzoeksbeleid een peiling uitgevoerd onder bijna **6.000 mensen** met diabetes, naasten en onderzoekers.

- Op het gebied van **communicatie** wilden we laten zien waar we staan met onderzoek naar het voorkomen en genezen van diabetes en wat dat betekent voor mensen met diabetes en hun naasten. Met de middelen die we hebben wilden we zoveel mogelijk aandacht genereren voor diabetes in het algemeen om de kennis te vergroten bij onze doelgroepen. Daarnaast hadden we de volgende doelstellingen geformuleerd:
 - Naamsbekendheid vergroten.
 - Geschikt maken van alle diensten en fondsenwervende mogelijkheden voor gebruik op smartphones en tablets.
 - Het aantal bezoekers van onze website vergroten.
 - Nog meer inzicht krijgen in de mening van onze achterban via het online Diabetes Fonds panel.
 - Vijf lokale bijeenkomsten organiseren rond het thema onderzoek voor onze achterban.

Zo is het gegaan:

Voeding

De voedingsbrochure '**Lekker en gezond eten**' gebaseerd op de nieuwe voedingsrichtlijn werd gelanceerd en verspreid via ca. 1.000 wachtruimten van met name huisartsen. Het voedingsplatform op onze website heeft in 2015 weer veel bezoekers getrokken. De recepten en 'over eten'-kennispagina's specifiek werden 575.000 keer bekeken. Tel daarbij op het nieuws met thema 'lekker eten', dan komen we op ruim 1,5 miljoen paginaweergaven. Het voedingsplatform is aangevuld met inhoudelijke pagina's over verschillende onderwerpen naar aanleiding van de nieuwe voedingsrichtlijn. Zoals onder meer: koolhydraat-beperkte voeding, mediterraan dieet, zuivel, eiwit, tussendoortjes, coeliakie en diabetes, suiker, frisdrank, aardappelen en peulvruchten. Ook zijn er zo'n twintig nieuwe recepten bij gekomen, evenals een voedingsquiz.

De nieuwe voedingsbrochure.

Er zijn ruim 17.000 brochures aangevraagd/gedownload en 566 kookboeken gekocht. Het aantal ontvangers van de Smaakmakers-nieuwsbrief is in 2015 gegroeid van 10.000 naar 16.000. In 2015 zijn er twaalf Smaakmakers-edities verzonden en de lezers beoordeelden deze edities gemiddeld met een 8,3. Hiermee zijn onze doelstellingen grotendeels behaald.

Kindermarketing

Op 16 februari is de Alliantie Stop kindermarketing ongezonde voeding gelanceerd. Het Diabetes Fonds werkt daarin samen met wetenschappers en maatschappelijke, consumenten- en gezondheidsorganisaties, zoals de Consumentenbond, de Hartstichting, foodwatch, NVK, enzovoorts. Inmiddels is het onderwerp via de alliantie en de partners op verschillende momenten onder de aandacht gebracht:

- In oktober sloot de gemeente Amsterdam zich aan bij de alliantie. De doelen van de alliantie liggen in het verlengde van het programma Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht, waarmee de gemeente wil bereiken dat kinderen een gezonder voedingspatroon ontwikkelen en minder risico lopen op overgewicht.

Alliantie **Stop kindermarketing**
ongezonde voeding

- In september oordeelde de Reclame Code Commissie dat twaalf verschillende voedselabrikanten de reclame-regels voor kindermarketing hebben overtreden. Dat vormt ondersteuning voor de alliantie, die een wettelijk verbod op kindermarketing voor ongezonde producten bepleit omdat zelfregulering van de voedselindustrie niet blijkt te werken.

Het afgelopen jaar hebben we met verschillende acties veelvuldig het nieuws gehaald en zijn er gesprekken geweest met onder anderen Staatssecretaris Van Rijn.

Bewegen

In 2015 was het doel opnieuw een grote groep mensen in beweging te brengen. Vooral door participatie in bestaande evenementen, maar ook door het organiseren van eigen events. Zo heeft de DiaBeatit Run in 2015 een vervolg gekregen en hebben we op communicatief vlak onze bijdrage geleverd om mensen aan het bewegen te krijgen bij bestaande evenementen als de Royal Run en de Nijmeegse Vierdaagse. Ons doel was om 300.000 mensen door activiteiten van het Diabetes Fonds in aanraking te laten komen met beweegactiviteiten. Dat hebben we echter niet gehaald in 2015. Belangrijkste reden hiervoor is dat we besloten hebben de jaarlijkse Traplooptweek te verplaatsen naar het voorjaar van 2016, om onze activiteiten beter te spreiden en omdat de vooruitzichten van deelname van een grotere groep bedrijven beter waren. Dat gaf ons ook de ruimte om partijen te betrekken die het evenement willen ondersteunen. Prorest en Weight Watchers zijn nu partners van de Traplooptweek en prof. dr. Erik Scherder heeft zijn naam aan het evenement verbonden.

Communicatie

Meer aandacht voor diabetes

Elke ochtend komen in de 'Newsroom' van het Diabetes Fonds collega's uit verschillende teams samen om de actualiteit van de dag te bespreken. Wat gebeurt er vandaag nationaal en internationaal op het gebied van diabetes? Welke onderzoeken zijn de moeite van het delen waard? Welke trends spelen er op het gebied van voeding en beweging en hoe kunnen we daaraan als onafhankelijk partij duiding geven? Het is een van de manieren waarop we onze rol als kennisautoriteit invullen en het zorgt voor dagelijkse interactie met onze achterban. Door bovenop het nieuws te zitten ontstaan ook nieuwe acties of campagnes zoals de lobby tegen verhoging van belasting op mineraalwater of bijvoorbeeld de Wat

Wel-campagne. Het aantal volgers op Twitter steeg van 6.900 naar 8.000 en het aantal fans op Facebook groeide van 25.367 naar 28.501.

Rond de thema's voeding, gezond blijven en onderzoek ontwikkelden we filmpjes, verhalen en infographics die we via verschillende kanalen zoals de nieuwsbrieven, social media, website en blogs onder de aandacht brachten. We hadden **publicaties en aandacht** in diverse media waaronder De Telegraaf, Trouw, Algemeen Dagblad, Tijd voor Max, Koffietijd, NOS, RTL 4 Nieuws en NPO Radio 5.

De DiaBeatit Run groeide dit jaar weer in opbrengsten en media-aandacht door onder andere de inzet van een grote groep enthousiaste lopers en vrijwilligers.

De Euromast werd omgetoverd tot insulinespuit en werd bezocht door burgemeester Aboutaleb in gezelschap van algemeen directeur Hanneke Dessing. Onze ambassadeur Barry Atsma reed met een oude schoolbus vol enthousiaste hardlopers van Rotterdam naar Amsterdam, wat zorgde voor een mooi item bij SBS Shownieuws.

Burgemeester Aboutaleb (r) en de tot insulinespuit omgetoverde Euromast.

In het najaar zorgde de **Wat Wel-campagne** (een campagne rondom de grote hoeveelheid suiker in producten) voor veel reacties. We haakten hiermee in op een campagne van retailer Lidl. Naast veel media-aandacht leidde de actie tot interessante contacten met potentiële partners die met ons de krachten willen bundelen om Nederland gezonder te maken. Concreet was dit ook de aanleiding voor het opzetten van een lobby tegen de verhoging op de verbruiksbelasting op mineraalwater. Het Diabetes Fonds nam het voortouw en verzamelde acht andere gezondheidsorganisaties om zich heen. Ook deden we de woordvoering. RTL Nieuws bracht het nieuws exclusief naar buiten. Daarna hebben het NOS Journaal, Nu.nl en tientallen websites over het initiatief bericht.

**KIES JIJ
HIER
VOOR?** Diabetes
Fonds
WAT WEL? KLIK OP DIABETESFONDS.NL

Beeld uit de Wat Wel-campagne.

De inmiddels **derde Deur Tot Deur Run-campagne** van 2 november t/m 7 november 2015 kende een unieke actie. Dorien, een Amsterdamse psychologe van 27 jaar met diabetes type 1, liep vijf dagen lang van Leens in Groningen naar Maastricht om met een collectebus langs zoveel mogelijk deuren te gaan. Onderweg sprak ze met dj Frank Dane van Radio 538 over haar belevenissen, ging ze in gesprek over diabetes met mensen aan de deur en met mensen die met haar meelepen. Door de samenwerking met 538 en de inzet van regionale en lokale pers heeft deze actie veel aandacht opgeleverd voor diabetes in de week van de collecte voor het Diabetes Fonds. Het was ook een hart onder de riem voor de vele vrijwilligers die voor onze collecte op pad gingen.

Op **Wereld Diabetes Dag** vroegen we met een televisie-spotje aandacht voor diabetes en lieten we zien dat het Diabetes Fonds samen met onderzoekers, vrijwilligers en iedereen die zich inzet hard werkt aan oplossingen voor diabetes.

December stond in het teken van een **dineractie** waarin we mensen opriepen lekker en gezond te koken voor vrienden. De campagne ondersteunden we een week lang met vijf afleveringen op 24Kitchen. Bovendien zorgden we voor een toolkit om mensen te faciliteren, met onder andere ons kookboek en handige placemats. Er zijn rond de honderd toolkits aangevraagd.

Website Diabetes Fonds

In februari werd de nieuwe website van het Diabetes Fonds onthuld. Een eigentijdse, frisse website met bondige en waardevolle informatie, voorzien van veel beeld en heldere infographics. De site is geschikt voor mobiel gebruik. De nieuwe website had 1,8 miljoen bezoekers in 2015 en heeft geleid tot een 55% hogere opbrengst dan in 2014. Onder andere door 30% meer donaties en een verdubbeling van het aantal verkochte kookboeken. De opbrengst in 2015 was bijna € 170.000. Er zijn 20% meer brochures aangevraagd. In totaal werden deze 30.000 keer gedownload. Ook zijn we in 2015 gestart om de site voor de DiaBeatit Run (en ons actieplatform DiaBeatit) geschikt te maken voor mobiel gebruik.

Naamsbekendheid

Onze spontane bekendheid schommelde afgelopen jaar rond de 7% met een uitschieter van 11% aan het einde van het jaar. De spontane naamsbekendheid is met een gemiddelde van 7% gegroeid ten opzichte van vorig jaar. De totale bekendheid staat gemiddeld op 84%.

De mening van onze achterban

Het online Diabetes Fonds-panel bestaat uit circa 1.700 personen met diabetes en naasten van patiënten. Via dit panel werden verschillende onderzoeken gedaan. Zoals onder andere de onderzoekspeiling (beschreven in paragraaf 3.1), een onderzoek naar gezonder leven waarbij we hebben bekeken in hoeverre onze achterban en het Nederlandse publiek open staan voor informatie over gezonder leven en een onderzoek naar de informatiebehoefte van de verschillende doelgroepen. Ook zijn we in een online discussiegroep in gesprek gegaan met mensen met diabetes type 1 en naasten van mensen met

diabetes type 1 over hun wensen en verwachtingen van het Diabetes Fonds. Alle leden van het panel zijn geïnformeerd over de resultaten van de verschillende onderzoeken en over wat we ermee hebben gedaan. Het Diabetes Fonds-panel geeft waardevolle input voor onze activiteiten, zodat we die kunnen aanpassen of aanscherpen.

Lokale bijeenkomsten

In verschillende regio's organiseerden we dit jaar drie **'even bijpraten'**-bijeenkomsten voor onze achterban. Daarbij traden steeds wisselende sprekers op, onder wie belangrijke onderzoekers als prof. dr. Eelco de Koning over zijn onderzoek naar diabetes type 1 en dr. ir. Rinke Stienstra over zijn onderzoek naar diabetes type 2. De zalen waren steeds tot de nok gevuld en we kregen veel enthousiaste reacties van bezoekers. De waardering gold vooral voor de uitleg en informatie over actueel onderzoek en de waardevolle ontmoetingen met anderen. Het doel was om vijf bijeenkomsten te organiseren in 2015, maar dat bleek niet haalbaar. We hebben uiteindelijk drie bijeenkomsten georganiseerd, waaronder een die gekoppeld was aan het afscheid van Sybilla Dekker als voorzitter van de Raad van Toezicht. Daarnaast hebben we een middag georganiseerd op kantoor waarbij iedere medewerker zo'n tien donateurs en vrijwilligers belde om met donateurs en vrijwilligers bij te praten. Het doel was om te informeren naar de mening van onze achterban, maar vooral ook om donateurs en vrijwilligers te bedanken voor de vaak jarenlange steun aan het werk van het Diabetes Fonds. Deze middag werd zowel door de donateurs en vrijwilligers als door de medewerkers van het Diabetes Fonds als zeer prettig en waardevol ervaren.

Ambassadeurs

Onze ambassadeurs hebben zich ook dit jaar weer ingezet voor het Diabetes Fonds. Zo zette onze ambassadeur Barry Atsma zich dit jaar zeer actief in rond de DiaBeatit Run, waarvoor hij een speciaal team samenstelde en een opbrengst van € 10.000 realiseerde. Onze nieuwe ambassadeur Jan Altenburg was onder andere actief als gastheer tijdens onze tweede bijeenkomst voor donateurs en vrijwilligers 'Even Bijpraten', waarbij tevens afscheid werd genomen van onze voorzitter van de Raad van Toezicht Sybilla Dekker.

We kregen er in 2016 ook nog een andere belangrijke nieuwe ambassadeur bij: Gordon. Wij zijn erg blij dat hij zich de komende jaren actief wil inzetten voor het Diabetes

Dorien heeft de Deur Tot Deur Run gelopen van Groningen naar Maastricht.

Fonds en een gezonde omgeving. Hij doet dit onder andere met een bijdrage uit de verkoop van producten in Blushing, zijn succesvolle horecagelegenheid in zowel Blaricum als Amsterdam. Ook zet Gordon zich in voor activiteiten van het Diabetes Fonds die met voeding te maken hebben. De achterban op Facebook en Twitter waardeerde dit nieuws bovengemiddeld met heel veel likes en felicitaties. Zeker toen bekend werd gemaakt dat Gordon een cheque aan het Diabetes Fonds overhandigde van € 12.500.

Publieksvragen

Communicatie met alle belanghebbenden is een belangrijk aandachtspunt voor het Diabetes Fonds. Om die reden reageren we snel op vragen. Zo nodig verwijzen we naar collega-organisaties, zoals DVN of de NDF. Klachten handelen we zo snel mogelijk af, meestal ruim binnen de termijn van drie weken die ervoor staat in de officiële procedure.

Afhandeling van klachten

In 2015 zijn in totaal 85 klachten geregistreerd. Klachten kunnen mondeling of schriftelijk bij het Diabetes Fonds worden ingediend. In 2015 kwam er een beperkt aantal klachten binnen (85), die gingen over bijvoorbeeld een ontvangen mailing of een administratieve kwestie. In verhouding met het aantal mailings (circa veertien) en bereikte personen (350.000) is het aantal klachten laag. Alle klachten zijn individueel en met een zorgvuldig opgestelde reactie beantwoord – meestal per mail en soms telefonisch of per brief. De klachten zijn meegenomen in de evaluatie van de activiteiten en waar nodig zijn aanpassingen in de processen doorgevoerd.

Gordon overhandigt een cheque van € 12.500 aan Hanneke Delsing van het Diabetes Fonds.

Afhandeling van vragen

Naast de klachten ontving het team Informatie & Service in 2015 circa 185 vragen van donateurs, collectanten en het brede publiek. Ook dit aantal is beperkt, met name omdat onze website al erg uitgebreid is en een goede navigatie kent, waardoor mensen zelf de antwoorden makkelijk kunnen vinden. Veel kon meteen door het team worden beantwoord. De specialistische, diabetes-inhoudelijke antwoorden werden gegeven door het team Kennis & Onderzoek. Vragen hebben vaak betrekking op inhoudelijke aspecten van diabetes of op wetenschappelijk onderzoek. Zo nodig doen kennismedewerkers zelf research om een vraag goed te beantwoorden, of zij raadplegen externe specialisten. In alle gevallen sluiten we zoveel mogelijk aan bij het perspectief van de vraagsteller. Ook ontvangen we steeds meer vragen via social media, die we ook via die kanalen beantwoorden.

Naar een meerjarenvisie

In 2015 werkten we ook aan een nieuwe meerjarenvisie. In dat kader peilden we de mening van duizenden mensen met diabetes en tientallen onderzoekers en andere betrokkenen. Op basis daarvan is de onderzoeksagenda voor de komende jaren bepaald en de koers uitgezet op het gebied van voorlichting en fondsenwerving. Onderdeel van deze koers is de blijvende inzet op genezing van diabetes type 1. Een groot deel van ons onderzoeks-budget zullen we hierin investeren. Daarnaast gaan we mensen met diabetes type 1 intensiever betrekken via een community. Het thema gezonder leven is een tweede speerpunt, want het Diabetes Fonds ziet het als een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan de bestrijding van diabetes type 2. Dat doen we door onderzoek naar de oorzaken, maar vooral door te werken aan een gezonde omgeving, zodat mensen gezonder gaan leven en het risico op diabetes type 2 afneemt.

4. Inkomsten

4.1 Fondsenwerving

In 2015 was het streven een kleine groei in inkomsten uit eigen fondsenwerving te realiseren. Die doelstelling is dit jaar ruimschoots behaald met een groei van meer dan 24%. De grootste groei is gerealiseerd met de inkomsten uit nalatenschappen; deze lieten een groei zien van 167%. De inkomsten uit donateurs lieten wederom een mooie groei zien ten opzichte van het voorgaande jaar: 4,7%.

De inkomsten uit particuliere acties en strategische partnerships bleven daarentegen achter. Ook de collecte liet opnieuw een daling zien, ondanks de grote inzet van onze vele vrijwilligers. De redenen die hieraan ten grondslag liggen, benoemen we later in dit hoofdstuk.

De sterke stijging van de inkomsten uit eigen fondsenwerving heeft dit jaar ook de daling in inkomsten uit loterijen op kunnen vangen. De totale inkomsten stegen met iets meer dan 11%, terwijl de inkomsten uit loterijen daalden ten opzichte van 2014 met zo'n 22%. Dit laatste heeft vooral te maken met een extra toekenning van de loterijen in 2014.

Al met al was het een goed jaar op fondsenwervingsgebied. Hoewel er natuurlijk belangrijke aandachtspunten blijven, zoals inkomsten uit de collecte, strategische partnerships en particuliere acties.

CBF-keurmerk

Het CBF-percentages komt in 2015 uit op 15,5%. Het driejaarsgemiddelde blijft met 17,2% ruim binnen de norm van 25% die het CBF stelt. Dat resultaat is te danken aan onze aandacht voor een efficiëntere fondsenwerving. In 2015 heeft een hertoetsing voor het CBF Keurmerk plaatsgevonden en dat keurmerk is voor het Diabetes Fonds verlengd tot 1 januari 2019. In 2016 gaat het keurmerk over in de nieuwe erkenningsregeling.

4.2 Collecte

Met een aandeel van meer dan 20% in de inkomsten van eigen fondsenwerving blijft de jaarlijkse huis-aan-huiscollecte een belangrijke inkomstenbron voor het Diabetes Fonds. Inkomsten waar we trots op zijn, omdat deze jaarlijks door duizenden vrijwilligers bijeen worden gebracht.

Dit wilden we bereiken in 2015:

- Opbrengst van € 1.350.000.
- Inzet van ten minste hetzelfde aantal actieve collectanten als het jaar daarvoor.
- Samenwerken met een ander collecterend fonds.

Zo is het gegaan:

Ondanks de inzet van onze vrijwilligers is de opbrengst ook dit jaar teruggelopen. Het bedrag dat dit jaar is opgehaald is € 1,28 miljoen, maar is nog steeds goed voor een groot deel van de inkomsten uit eigen fondsenwerving. De totale collecteopbrengst van alle fondsen in Nederland daalt nog steeds. Een veel genoemde oorzaak is dat steeds minder mensen kleingeld in huis hebben. Daarom heeft het Diabetes Fonds samen met andere fondsen binnen de Stichting Collecteplan gesprekken gevoerd met partijen die ons kunnen helpen om collecteren via de pinpas (ook contactloos) in de nabije toekomst mogelijk te maken (waarschijnlijk al in 2016). Om de organisatie van de collecte aan bureauzzijside verder te verstevigen worden gesprekken gevoerd met andere collecterende fondsen om samen te werken op logistiek gebied, maar ook om kennis te verbreden. Met de Maag Lever Darm Stichting zijn in 2015 veelbelovende gesprekken gevoerd over een samenwerking op de collecte. Ook campagnematig hebben we de collecte en met name de collectanten ondersteund. In 2015 is de derde Deur Tot Deur Run georganiseerd, die opnieuw veel publiciteit heeft opgeleverd, zoals vermeld in paragraaf 3.2.

4.3 Donateurs, giften en schenkingen

Onze donateurs zorgen voor een groot deel van onze inkomsten. Dankzij hun bijdragen kunnen vele projecten op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en voorlichting worden gerealiseerd.

Dit wilden we bereiken in 2015:

- Stabilisatie inkomsten uit donateurs- en bestemmingsgiften op € 2,1 mln.
- Inkomsten uit notariële schenkingen van € 100.000.

Zo is het gegaan:

We kijken terug op een succesvol jaar waarbij de inkomsten met € 2,6 miljoen ruim boven de begroting zijn uitgekomen (inclusief geoormerkte opbrengsten).

In het voorjaar van 2015 werd in een uitzending van Tijd voor Max de impact van diabetes onder de aandacht gebracht. Aan kijkers werd de oproep gedaan om donateur te worden. We gaven samen met Tooske Ragas, ambassadeur van stichting DON, invulling aan deze uitzending. De verhalen die in de uitzending centraal stonden zijn vertaald naar succesvolle direct mailings en online zichtbaarheid. De uitzending leverde mede dankzij de samenwerking met stichting DON 1.000 nieuwe donateurs op.

Gedurende het jaar hebben we ook huis-aan-huis en per post mensen benaderd. In totaal zijn er in 2015 circa 7.200 mensen geweest die het Diabetes Fonds voor het eerst hebben gesteund. Er zijn in totaal 35.661 mensen die ons steunen met een structurele machtiging. Een stijging ten opzichte van afgelopen jaar.

Onze trouwe donateurs zijn ook in 2015 van onschatbare waarde geweest. Zij hebben ervoor gezorgd dat we uiteenlopende onderzoeken kunnen (blijven) financieren. Zowel op papier (via ons donateursblad Dialoog) als via online kanalen (onze digitale nieuwsbrief, onze website, Twitter en Facebook) houden we onze donateurs op de hoogte van alle ontwikkelingen. Een aantal malen per jaar ontvangen zij een verzoek om steun. Een zeer grote groep was hiertoe bereid.

Giften en schenkingen

Het Diabetes Fonds ontvangt jaarlijks veel spontane giften, bijvoorbeeld naar aanleiding van een jubileum of verjaardag. Een deel van de inkomsten uit giften en schenkingen wordt verantwoord onder paragraaf 4.6 ('Acties vrijwilligers').

Notarieel schenken

De inkomsten voor 2015 zijn iets boven budget uitgekomen. Dit wordt met name verklaard door één nieuwe grote schenking. Het aantal donateurs dat ons op deze fiscaal aantrekkelijke manier steunt is ongeveer gelijk gebleven; het aantal is van 410 naar 411 gegaan. Gedurende het jaar hebben we intern een aantal wijzigingen doorgevoerd en zijn alle werkzaamheden daarmee in eigen beheer gekomen.

4.4 Geoormerkte opbrengsten en nalatenschappen

De inkomsten uit geoormerkte opbrengsten, nalatenschappen en fondsen op naam zijn in 2015 aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2014. Gezamenlijk hebben zij een plus gegenereerd van 137%.

Dit wilden we bereiken in 2015:

- Stabilisatie van inkomsten uit Fondsen op Naam op € 80.000.
- Inkomsten uit geoormerkte opbrengsten voor specifieke projecten € 100.000.
- Stabilisatie van inkomsten uit nalatenschappen op € 750.000.

Zo is het gegaan:

Fondsen op Naam

We hebben € 94.500 mogen ontvangen uit in totaal vier Fondsen op Naam. Eén van die fondsen is gestart in 2013 en staat op naam van stichting Diabetes Onderzoek Nederland (DON). Door deze samenwerking kunnen we meer en efficiënter onderzoek financieren naar genezing van diabetes type 1. In 2015 is dit bedrag geïnvesteerd in de voortzetting van het onderzoek van de groep van prof. dr. De Koning in Leiden.

Geoormerkte opbrengsten

In de zomer van 2015 heeft een zeer betrokken relatie van het Diabetes Fonds besloten nogmaals een prachtige bijdrage te geven voor onderzoek naar de genezing van diabetes. Naast deze grote gift ontvingen we ook enkele andere geoormerkte giften, die vooral worden aangewend voor de genezing van diabetes type 1.

Nalatenschappen

In 2015 hebben we het prachtige bedrag van € 1,8 miljoen uit nalatenschappen ontvangen. Dit bedrag is aanzienlijk hoger dan het voorgaande jaar en ligt ook ruim boven de begroting. Het aantal nalatenschappen en de omvang daarvan lag beduidend hoger, daarnaast worden de nalatenschappen in overleg met de accountant sinds 2015 op een iets andere manier administratief verwerkt, waardoor in 2015 eenmalig een extra bedrag kon worden opgenomen.

In het afgelopen jaar heeft de samenwerking met Centrum Nalatenschappen meer vorm gekregen. Er zijn diverse acties gedaan om mensen te informeren over de mogelijkheid om het Diabetes Fonds in hun testament op te nemen. Ook zijn meerdere gesprekken gevoerd met relaties om te horen hoe zij tegen dit thema aankijken en waar wij onze dienstverlening kunnen verbeteren.

4.5 Samenwerking met bedrijven

Dit wilden we bereiken in 2015:

- Groei inkomsten uit samenwerkingsverbanden met bedrijven naar € 350.000.

Zo is het gegaan:

Interne organisatie

In 2015 is intensief gewerkt aan het opbouwen van nieuwe relaties met bedrijven. Er zijn veel verschillende gesprekken gevoerd en diverse initiatieven en samenwerkingsmogelijkheden onderzocht. Enerzijds binnen het thema 'gezond leven' en anderzijds rondom diabetes type 1. Er is contact gelegd met bedrijven in de levensmiddelenbranche, de retail en andere branches. In het kader van het thema 'op naar een suikerbewuste generatie' is bijvoorbeeld gesproken met Albert Heijn en Peijnenburg, die beide de beperking van suiker als prioriteit hebben aangemerkt. Maar ook met twee bedrijven die actief zijn op het gebied van 'dynamisch werken'.

Traploopweek

Voor de 10e editie van de Nationale Traploopweek zijn twee partners bereid gevonden een bijdrage te leveren, namelijk Weight Watchers (€ 7.500 ex btw) en Prorest Catering (€ 5.000 ex btw, plus een variabel deel bestaande uit inschrijfgelden, extra donatie per deelnemende locatie en een afdracht van een combideal in de eigen bedrijfsrestaurants). Met Prorest is een driejarig contract getekend, met Weight Watchers een éénjarig contract.

Scapino

De samenwerking met Scapino in 2015 was gericht op het vergroten van de awareness voor de diabetescollectie bij Scapino. Scapino heeft haar eigen communicatiemiddelen hiervoor benut, maar ook het Diabetes Fonds heeft hier via eigen middelen aandacht aan besteed. Er werd een najaarscollectie geïntroduceerd en er werden voorbereidingen getroffen voor de voorjaarscollectie 2016, samen met het Expertteam van het Diabetes Fonds. Het faillissement van Scapino eind 2015 heeft geleid tot een onzekere situatie rond de samenwerking. De afgelopen jaren droeg Scapino bijna € 200.000 bij aan het Diabetes Fonds, waarvan twee verschillende voetonderzoeken werden gefinancierd.

4.6 Acties vrijwilligers

Ook dit jaar is er een stijging te zien in het aantal mensen dat door in actie te komen een bijdrage levert aan de doelstellingen van het Diabetes Fonds. Vrijwilligers raken geïnspireerd door de acties die er al worden georganiseerd en helpen graag mee. We zien dat de mensen die in actie komen een intrinsieke motivatie hebben om bij te willen dragen. Wanneer wij een actie aanbieden die aansluit bij iemands interessegebied en die makkelijk uit te voeren is, worden mensen vaak geïnspireerd om een actie op touw te zetten.

Dit wilden we bereiken in 2015:

- Acties die voor vrijwilligers makkelijk te kopiëren zijn meer uitlichten.
- Ambassadeurs betrekken bij acties en evenementen.
- Een succesvolle derde editie van de DiaBeatit Run organiseren.
- Opbrengst van € 250.000.

Zo is het gegaan:

Aansluiten bij de interesse van de vrijwilliger

De beste manier om anderen in beweging te brengen is inspireren. Daarom delen we de enthousiaste verhalen van andere vrijwilligers die voor ons in actie zijn gekomen. In 2015 hebben we ons geconcentreerd op de acties van vrijwilligers die makkelijk uitvoerbaar zijn. De acties zijn verdeeld over de categorieën sportief, creatief, culinair en inzameling. Dankzij de categorieën kunnen we mensen met diverse interessegebieden iets bieden dat bij hen past.

Verzamelen van bier- en frisdrankdopjes.

Laatste benefietconcert

Cees Huisers organiseerde in 2015 opnieuw een benefietconcert voor het Diabetes Fonds in de Grote Kerk van Naarden. Het concert vond voor de 28e keer plaats voor de vrijwilligers die de collecte organiseren. De musicalsterren Brigitte Heitzer en Renée van Wegberg verzorgden een bijzondere avond.

Aan deze jarenlange traditie kwam met dit concert een einde. Het blijkt steeds moeilijker om sponsoren te vinden en de animo bij de vrijwilligers om te komen neemt af. Het Diabetes Fonds kijkt terug op een lange en mooie traditie, die vooral mogelijk was door de inzet van Cees Huisers, vele andere vrijwilligers en enthousiaste artiesten.

Nijmeegse Vierdaagse

Gerdien Ridderhof is een van de vrijwilligers die met haar deelname aan een sportief evenement een flink sponsorbedrag heeft opgehaald. Zij liep speciaal voor haar zusje met diabetes de Nijmeegse Vierdaagse. Gerdien inspireert anderen om net als zij de Nijmeegse Vierdaagse te lopen voor het Diabetes Fonds of aan een ander sportief evenement mee te doen en een sponsoractie te starten.

Gerdien Ridderhof liep de Nijmeegse Vierdaagse voor haar zusje met diabetes.

Ook creatieve mensen dragen hun steentje bij. Een actie die makkelijk uit te voeren is, is het verkopen van zelfgemaakte dingen, waarbij een deel van de opbrengst naar het Diabetes Fonds gaat. Zo maakt Ingrid Goossens haakwerkjes en is Gerard van der Linden creatief met hout. Weer anderen maken bijvoorbeeld sieraden of geven concerten voor het Diabetes Fonds. Welk creatief talent iemand ook heeft, er is altijd een manier om er een actie voor het Diabetes Fonds van te maken.

De hobbykoks uit onze achterban leverden met culinaire uitspattingen ook hun bijdrage. Met een kant-en-klaar pakket konden zij zich uitleven in de keuken en thuis een dinertje organiseren. De gasten werd gevraagd om een bijdrage voor het Diabetes Fonds. Ook in horecagelegenheden kwamen ondernemers in actie. Zij doneerden bijvoorbeeld de fooi of hadden een maand lang een actie met een specifiek gerecht van de kaart.

Ook met het inzamelen kunnen vrijwilligers bijdragen aan het Diabetes Fonds. Er is van alles verzameld om bij te

dragen aan een toekomst zonder diabetes. Van bier- en frisdrankdopjes tot kleding en van emballagebonnen tot cartridges. Een inzamelingsactie kan met spullen, maar ook tijdens een bijzondere gelegenheid zoals een verjaardag. De jarige vraagt dan in plaats van cadeaus een bijdrage aan het Diabetes Fonds en zamelt op die manier geld in.

Het leuke aan alle acties uit de diverse categorieën is dat er veel positieve neveneffecten zijn. De vrijwilligers die in actie komen zorgen voor veel aandacht voor diabetes en het Diabetes Fonds. Regelmatig zijn vrijwilligers terug te vinden in de (lokale) media om te vertellen over hun actie.

Bekende Nederlanders in actie

Creatief was cabaretier Ronald Goedemondt, die het tapijt van zijn voorstelling voor het Diabetes Fonds veilde. Ook schrijver Thomas Braun zette zich in voor het Diabetes Fonds. Deze fietser maakte van zijn sportieve prestatie tijdens de Gran Fondo New York een sponsortocht en zorgde voor veel publiciteit in de media. Barry Atsma, die al langer aan het Diabetes Fonds verbonden is als ambassadeur, was dit jaar actief tijdens de DiaBeatit Run.

Thomas Braun heeft de Gran Fondo New York gefietst voor zijn buurjongen met diabetes.

DiaBeatit Run

De derde editie van deze estafetterun heeft de tweede overtroffen, met een opbrengst van € 100.443. De start vond traditiegetrouw plaats bij de Euromast in Rotterdam. Per team trotseerde één persoon de 589 treden van de Euromast. Daarna startte de dubbele marathon in de vorm van een estafette. De route leidde de deelnemers dwars door het mooie Groene Hart. Daarna zetten de

Hanneke Dessing ontvangt de cheque van Marieke van Schaik, Managing Director VriendenLoterij.

teams koers naar het Olympisch Stadion in Amsterdam, waar zij als helden werden onthaald.

De meeste teams bestonden uit naasten van mensen met diabetes, onderzoekers, zorgverleners en bedrijven. Daarnaast waren er ook twee teams van ambassadeur Barry Atsma. Fans die graag in zijn team wilden en een bijdrage wilden leveren aan het Diabetes Fonds maakten kans om uitgekozen te worden voor de teams van deze Bekende Nederlander. Barry Atsma ontpopte zich als perfecte teamcaptain en zorgde ook nog voor een coverfoto op het hardloopblad van Nederland. Alle teams hebben een enorme sportieve prestatie geleverd en maakten het evenement weer tot een succes.

Bijzonder dit jaar was dat de Euromast was omgetoverd tot insulinespuit. Dat zorgde voor veel aandacht in de media, mede doordat burgemeester Aboutaleb een selfie maakte bij de 'grootste insulinespuit ter wereld'. Ook verhalen van de deelnemende teams hebben regelmatig de media gehaald. Het doel van de DiaBeatit Runners staat daarbij voorop: zoveel mogelijk geld ophalen voor onderzoek naar de genezing van diabetes. En dat hebben zij gedaan.

In 2015 zijn de inkomsten dankzij acties van vrijwilligers opnieuw iets gestegen. In totaal leverden alle acties en evenementen een bedrag op van € 208.000.

4.7 Acties derden: VriendenLoterij, Lotto en Krasloterij

Dit wilden we bereiken in 2015:

- Inkomsten uit acties derden/loterijen: € 1,3 miljoen.

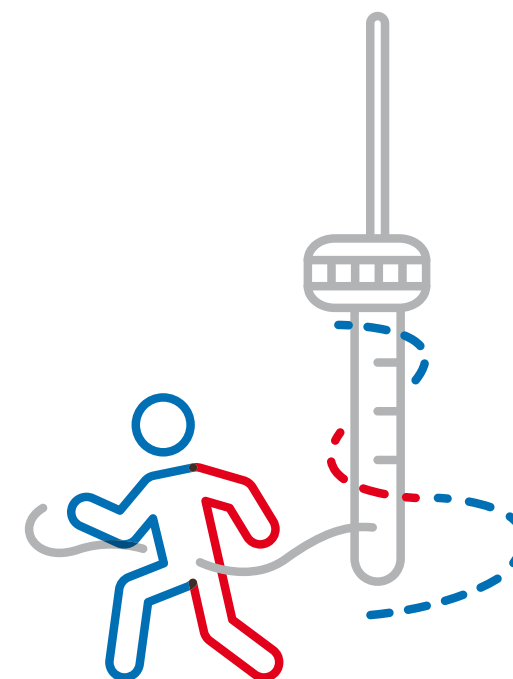
Zo is het gegaan:

De inkomsten uit de VriendenLoterij bedroegen in 2015 € 1.150.435, waarvan € 515.333 uit geoormerkte loten. We zijn blij met de vele spelers die specifiek kiezen om te spelen voor het Diabetes Fonds. De VriendenLoterij levert daarmee een belangrijke bijdrage aan onze doelstellingen. De inkomsten zijn licht gedaald ten opzichte van 2014. De mogelijkheden om deelnemers specifiek voor het Diabetes Fonds te werven waren door groot-schalige activiteiten bij de VriendenLoterij dit jaar wat beperkter.

Het Diabetes Fonds ontving ook inkomsten uit de Lotto en de Krasloterij, via Stichting Loterijacties Volksgezondheid. Deze inkomsten bedroegen € 366.266. De totale inkomsten uit acties van derden komen daarmee op € 1.516.701.

DiaBeatit Run

Per team trotseerde één persoon de **589 treden** van de Euromast. Daarna liepen **200 deelnemers** de dubbele marathon in de vorm van een estafette naar Amsterdam.

5. Personeel en Organisatie

5.1 Personeelsbeleid

In 2015 werd de samenwerking op het gebied van personeelsbeleid binnen het Huis voor de Gezondheid verder voortgezet. Begin 2015 werd het gezamenlijke P&O-systeem in gebruik genomen, AFAS Profit. Dat zorgt voor een kostenbesparing, maar ook voor een makkelijker samenwerking op P&O-gebied. Voor medewerkers betekent het meer gemak. Dankzij AFAS werd het mogelijk een zogenoemd cafetariasysteem in te voeren; dat geeft medewerkers meer keuze in bijvoorbeeld het ‘kopen’ van vrije dagen. Het cafetariasysteem is in 2016 beschikbaar. Dit past in het moderne personeelsbeleid dat het Diabetes Fonds wil voeren.

5.1.1 Medewerkers en vrijwilligers

Om snel te kunnen inspelen op veranderingen in de omgeving werkt het Diabetes Fonds met een vaste kern van medewerkers voor de structurele werkzaamheden. Daaromheen hebben we een flexibele schil van mensen, voor het opstarten van nieuwe initiatieven, tijdelijke projecten of vervanging (bij ziekte of een vacature).

Zo kunnen we in drukke tijden de capaciteit uitbreiden en houden we de kosten laag, door bepaalde taken zelf op te pakken en niet uit te besteden. Daarnaast zijn er regelmatig stagiairs om ons te ondersteunen bij werkzaamheden. In 2015 hebben we tijdelijke medewerkers ingezet voor de organisatie van particuliere acties en voor ondersteuning in de drukke periode van de collecte. Ook voor vervanging bij een zwangerschap werd een tijdelijke kracht ingeschakeld. Daarnaast detacheren we zelf medewerkers binnen bijvoorbeeld het Huis voor de Gezondheid. Zo is de teamleider Kennis & Onderzoek in 2015 enige tijd gedetacheerd geweest bij het Longfonds ter vervanging bij zwangerschap.

De gemiddelde bezetting in 2015 lag iets onder het niveau van 2014.

Medewerkers tevredenheid

In 2015 werd voor de derde keer een medewerkerstevredenheidsonderzoek gedaan door Effectory, samen met de Diabetesvereniging Nederland (DVN). De resultaten daarvan waren positief: het Diabetes Fonds scoort op

Titel	31-12-2010	31-12-2011	31-12-2012	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015
Aantal medewerkers	35	32	31	30	28	32
Aantal fte	27.1	26.5	25.7	25.9	25.9	25.9
Man/vrouw	9/26	7/25	6/25	5/25	7/21	6/26
Gemiddelde leeftijd	41	41.6	40	41.1	41.5	43.1
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gemiddelde bezetting	27.2	26.5	26.5	26	25.3	24.8
Instroom	12.8%	20.7%	25.0%	19.6%	9.1%	21.8%
Uitstroom	9.1%	23.3%	21.8%	23.5%	18.2%	10.1%

de meeste punten rond het gemiddelde in Nederland. Enkele specifieke aandachtspunten zijn meegenomen bij de uitwerking van het nieuwe meerjarenbeleid. Zo is een grote delegatie van medewerkers actief betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe beleid en bij de verdere uitwerking daarvan.

Samenstelling Managementteam (MT)

- Mevrouw drs. J.W.M. Dessing, algemeen directeur
- De heer dr. D.M. Hettinga, hoofd Kennis & Informatie, tevens adjunct-directeur
- De heer E.K. Stellwag, hoofd Communicatie, Marketing & Fondsenwerving
- De heer J.G. Kolder, hoofd Financiën

De heer J.G. Kolder heeft een gedeelde functie binnen het Huis voor de Gezondheid en werkt 50% van zijn tijd voor het Diabetes Fonds en 50% voor de Maag Lever Darm Stichting. Sinds 2015 maakt hij formeel deel uit van het Managementteam.

Vrijwilligers

Naast de inzet van betaalde medewerkers kon het Diabetes Fonds ook in 2015 rekenen op de inzet van veel trouwe vrijwilligers. De kleine 22.000 collectanten gingen in de collecteweek weer op pad in heel Nederland. Zij werden ondersteund door twee fte’s vanuit het bureau van het Diabetes Fonds in Amersfoort en negen vrijwillige regiocoördinatoren door het hele land. Daarnaast zijn er op lokaal niveau zo’n 1.200 collecteorganisatoren actief, die in 321 gemeenten in Nederland de collecte organiseren.

Naast de vrijwilligers voor de collecte zetten ook de leden van de Raad van Toezicht, Wetenschappelijke Adviesraad en Maatschappelijke Adviesraad zich vrijwillig in voor het Diabetes Fonds, evenals de ambassadeurs en de vele wetenschappelijke referenten. Hun aller inzet is essentieel voor het beoordelen van subsidieaanvragen, het adviseren van de Raad van Bestuur en het controleren van het beleid van het Diabetes Fonds. Ook op ons kantoor kunnen we regelmatig rekenen op vrijwilligers. Van telefonist tot klusjesman en jurist. Zij zetten zich soms al jarenlang in voor het Diabetes Fonds en zijn daarmee voor ons van onschatbare waarde.

Het Diabetes Fonds waardeert alle inzet van vrijwilligers zeer en probeert daarom de voorzieningen voor hen zo goed mogelijk te verzorgen. Zo krijgen vrijwilligers (indien gewenst) de onkosten die zij maken vergoed en zorgen we zoveel mogelijk voor goede instructies en middelen. Voor vrijwilligers die direct met de organisatie in contact staan of op het bureau werkzaam zijn, is de gedragscode van toepassing. Ook kunnen zij een beroep doen op de klachtenregeling.

5.1.2 Vertegenwoordiging Diabetes Fonds

Het Diabetes Fonds neemt deel aan verschillende werkgroepen en commissies, om gezamenlijk efficiënter te werken aan de eigen missie. Naast de nevenfuncties van de algemeen directeur was het Diabetes Fonds in 2015 vertegenwoordigd in:

- Bestuurlijk Overleg PreventieConsult / Kwaliteitsraad Persoonlijke Gezondheidscheck: de heer dr. D.M. Hettinga;
- SGF Commissie Wetenschappelijk Onderzoek: mevrouw dr. S. Pieper;
- SGF Commissie Preventie: mevrouw. ir. F. van der Jagt;
- SGF werkgroep Lobby: de heer dr. D.M. Hettinga;
- Werkgroep Orgaandonatie: mevrouw drs. A. Penders;
- Bestuur Nederlandse Diabetes Federatie: mevrouw dr. T. Hooymans.

5.1.3 Arbeidsvoorwaarden

Het Diabetes Fonds wordt geleid vanuit het kantoor in Amersfoort. Het krijgt geen overheidssubsidie en is afhankelijk van giften van particulieren en bedrijven. Om dit geld zo zorgvuldig mogelijk te besteden, zijn er betaalde medewerkers in dienst. De meesten van hen werken in deeltijd. De inzet van goed gekwalificeerd personeel waarborgt continuïteit en een zo efficiënt mogelijke besteding van gelden voor onderzoek en voorlichting rondom diabetes. Het Diabetes Fonds heeft zijn eigen arbeidsvoorwaarden. Die worden jaarlijks getoetst aan wet- en regelgeving en worden na overleg met het personeel vastgesteld door de Raad van Bestuur. In de arbeidsvoorwaarden zijn een aantal regelingen opgenomen die gericht zijn op het stimuleren van gezond gedrag.

De brutosalarissen per maand, bij een voltijdaanstelling, zijn als volgt:

Functie	Van (€)	Tot (€)
Algemeen directeur	7.100	9.800
Management	3.800	6.400
Beleidsmedewerkers	2.600	4.100
Administratief personeel	2.000	3.200
Overig personeel	2.000	2.600

Naast salaris ontvangt het personeel 8% vakantiegeld en geniet het een aantal secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals een pensioenregeling (PFZW), een tegemoetkoming in de reis- en sportkosten, een fietsregeling en goede opleidingsmogelijkheden. Het Diabetes Fonds kent geen dertiendemaanduitkering of andere bonusregelingen. Verder geldt er een ‘regeling ongewenste omgangsvormen’ en is er een geschillenregeling ingesteld. Intern zijn er twee vertrouwenspersonen en is er ook een externe, onafhankelijke vertrouwenspersoon die geraadpleegd kan worden.

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt het Diabetes Fonds de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van Goede Doelen Nederland en de Code Wijffels (zie www.goededoelen.nl). Het voor de toetsing aan GDN-maxima relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg in 2015 voor mevrouw drs. J.W.M. Dessing € 98.809 op basis van een 90%-aanstelling.

5.2 Interne Organisatie

5.2.1 Administratieve processen

De externe accountant, PWC, beoordeelt naast de jaarrekening ook de beheersing van de administratieve processen. Gelijk aan de jaren 2009-2014 heeft PWC ook in 2015 dit onderdeel goed beoordeeld. In 2015 werd AFAS Profit in gebruik genomen, het financiële systeem dat door meer fondsen in het Huis voor de Gezondheid gebruikt wordt. Daarmee is de digitale behandeling en accordering van facturen mogelijk geworden en is een aantal financiële processen vereenvoudigd. Door dit gezamenlijke systeem wordt uitwisseling van financiële mensen tussen de fondsen eenvoudiger, en is het mogelijk om te groeien naar een gezamenlijke financiële afdeling.

5.2.2 Huisvesting

Het Diabetes Fonds is gehuisvest in het Huis voor de Gezondheid in Amersfoort. In dit pand zijn verschillende gezondheidsfondsen en gelieerde organisaties gehuisvest, in totaal inmiddels achttien organisaties. Het Diabetes Fonds is gevestigd op de tweede verdieping en verhuurt een flink deel van de ruimte aan verschillende onderhuurders, waarmee faciliteiten worden gedeeld. In 2015 waren dat het Erfocentrum, de Long Alliantie Nederland, de Samenwerkende Gezondheidsfondsen, de Nederlandse Diabetes Federatie en Alles is Gezondheid (onderdeel van het ministerie van VWS). Het Diabetes Fonds en de onderhuurders maken gebruik van de gezamenlijke faciliteiten die het Huis biedt, zoals de gemeenschappelijke vergaderzalen en het restaurant op de begane grond. Dat stimuleert bovendien onderlinge kennismaking en ontmoetingen in het Huis.

5.2.3 ICT

Het Diabetes Fonds deelt de hardware van de ICT-infrastructuur met andere organisaties binnen het Huis voor de Gezondheid. In 2015 werd AFAS als gezamenlijk systeem in gebruik genomen voor de financiën en P&O. Het streven is om meer modules van AFAS te implementeren, zoals de CRM- en collectemodule. Daarmee kunnen we optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die AFAS biedt en kunnen we de verschillende databases voor collecte en donateurs integreren. Daarom is in 2015 in kaart gebracht of deze modules voldoen aan de eisen van het Diabetes Fonds. In 2016 zal in ieder geval de collectemodule

worden geïmplementeerd, mede in het kader van samenwerking met de Maag Lever Darm Stichting op dit gebied.

In 2015 werd ook een onderzoek gedaan om te komen tot een gezamenlijke infrastructuur. Op basis van een analyse van de systemen van de verschillende fondsen is besloten om gezamenlijk te kiezen voor een cloudoplossing. Die wordt in 2016 geïmplementeerd. Dat vereenvoudigt de samenwerking tussen de fondsen en maakt het mogelijk om een aantal processen eenvoudiger in te richten, zoals de reservering van vergaderzalen.

Voor applicatiebeheer werkten we ook in 2015 samen met dezelfde beheerpartij, samen met het Longfonds. De ICT-medewerkers van het Longfonds werken ook voor het Diabetes Fonds en ondersteunen ons bij de dagelijkse ICT-werkzaamheden. Zo konden we in 2015 de pc’s van beide organisaties gezamenlijk vervangen, wat een kostenvoordeel opleverde.

5.2.4 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)
Het Diabetes Fonds wil nu en in de toekomst verantwoord ondernemen. Dat hebben we bovendien altijd al gedaan, omdat MVO bij onze organisatie past. We streven naar een voortdurende verbetering van onze bedrijfsprocessen om tot een duurzaam werkende organisatie te komen. We werken op veel terreinen maatschappelijk verantwoord. Zo hebben we een beperkt aantal parkeerplaatsen en geen leaseauto’s. Ook stimuleren we het gebruik van openbaar vervoer, werkfruit, ‘groen’ papier, minder papier en duurzame koffie. Waar mogelijk vermijden we vlieg-reizen (en anders zorgen we dat we de CO₂-uitstoot compenseren). MVO is een voortdurend aandachtspunt van het Managementteam, dat goed kijkt hoe het Diabetes Fonds nóg meer maatschappelijk verantwoord kan ondernemen.

5.3 Samenwerking

Ook in 2015 investeerde het Diabetes Fonds in verschillende samenwerkingen, zowel in het diabetesveld als daarbuiten. Samenwerkingen helpen ons om onze doelen sneller te bereiken en om efficiënter met onze middelen om te gaan. In die samenwerkingen maken we wel keuzes, zodat we focus houden.

Het diabetesveld

Het Diabetes Fonds is lid van de Nederlandse Diabetes Federatie (NDF) en is lid van het bestuur. Er vindt regelmatig werkoverleg plaats tussen de directeuren van de Federatie en het Fonds. Waar mogelijk wordt samenwerking gezocht, bijvoorbeeld rond de invulling van het programma voor de Nationale Diabetes Dag in 2016. Het Diabetes Fonds verzorgt daar een sessie. Verder steunt het Diabetes Fonds waar mogelijk activiteiten van de NDF, buiten de reguliere contributie om. Zo is in 2015 een deel van de subsidie van de VriendenLoterij toegekend aan de stichting BIDON (onderdeel van de NDF) voor het opzetten van een biobank voor diabetes. Verder wordt ook de ontwikkeling van patiëntenprofielen door het Diabetes Fonds financieel gesteund.

Met Diabetes Vereniging Nederland (DVN) vond in 2015 regelmatig overleg plaats op bestuurlijk- en directie-niveau. Er werden verschillende projecten gezamenlijk opgepakt, zoals een samenwerking rond sportscholen en de organisatie van een publieksdag voor de Nationale Diabetes Dag in 2016. Helaas kon deze dag door gebrek aan sponsoring geen doorgang vinden. Eind 2015 zijn het bestuur van DVN en de Raad van Toezicht van het Diabetes Fonds gestart met een verkenning om te bepalen hoe we de samenwerking de komende jaren verder gestalte kunnen geven. Het streven blijft om meer en intensiever samen te werken, om daarmee de impact voor de mensen met diabetes te vergroten.

In 2015 is ook de samenwerking met stichting Diabetes Onderzoek Nederland (DON) voortgezet, zowel op het gebied van onderzoek als fondsenwerving. Beide fondsen kenden een subsidie toe aan het onderzoek van prof. dr. Eelco de Koning in Leiden, naar celtransplantatie om diabetes te genezen. Daarmee kan het veelbelovende onderzoek van dr. De Koning de komende jaren worden voortgezet. Verder werden relaties van het Diabetes Fonds uitgenodigd voor een fondsenwervende activiteit van stichting DON. In 2016 zal de samenwerking verder worden voortgezet, daarvoor zijn een aantal mogelijkheden in kaart gebracht.

Met andere diabetesorganisaties, zoals Bas van der Goor Foundation en JDRF, onderhouden we regelmatig contact. We ondersteunen elkaar waar mogelijk, bijvoorbeeld door aandacht te vragen voor elkaars activiteiten via social media.

Gezondheidsfondsen

Een ander samenwerkingsverband waaraan het Diabetes Fonds deelneemt, is Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF), waarin negentien gezondheidsfondsen zijn verenigd. Hierin heeft het Diabetes Fonds ervoor gekozen om input en medewerkers te leveren op vooral de gebieden wetenschappelijk onderzoek, preventie en lobby. In 2015 werd het dankzij de SGF voor de fondsen mogelijk om aanspraak te maken op de TKI-toeslag, die via de topsector LSH beschikbaar is gesteld voor publiek-private samenwerkingen. Daarmee kan ook het Diabetes Fonds aanspraak maken op extra gelden voor projecten waar bedrijven bij betrokken zijn.

Sinds eind 2015 onze directeur Hanneke Dessing lid van het bestuur van de SGF, verantwoordelijk voor de portefeuille wetenschappelijk onderzoek.

Huis voor de Gezondheid

Het Diabetes Fonds werkt in het Huis voor de Gezondheid al enkele jaren samen met het Longfonds, Alzheimer Nederland, de Maag Lever Darm Stichting (MLDS) en het Fonds Psychische Gezondheid. Naast deze vijf fondsen zijn er binnen het Huis inmiddels dertien andere organisaties gehuisvest. Belangrijke doelstellingen zijn samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering, het delen van kennis en het verhogen van de impact van de fondsen.

Binnen het Huis voor de Gezondheid zijn op deelgebieden verschillende teams actief, onder meer op het gebied van facilitaire zaken, financiën, ICT, P&O en communicatie. De teams worden gevormd door medewerkers van de verschillende fondsen, die naast hun taken voor hun 'eigen' fonds ook algemene taken verrichten. In 2015 werd hard gewerkt om zoveel mogelijk gebruik te maken van de voordelen van de samenwerking. Met name op het gebied van inkoop werden grote stappen gezet. Het Huis voor de Gezondheid levert voor de fondsen gezamenlijk een besparing op van ca. € 750.000 tot € 1 mln. op jaarbasis. Het Diabetes Fonds bespaart jaarlijks structureel ca. € 150.000; daar komen jaarlijks op incidentele basis nog extra besparingen bij van ca. € 50.000 tot € 80.000. Belangrijker dan de besparingen zijn echter de behaalde voordelen door het delen van kennis. In 2015 zijn stappen gezet om kennisdeling actief te bevorderen, onder meer door het organiseren van gezamenlijke lunchtafels rond een bepaald thema en lezingen door externe deskundigen.

Waar mogelijk worden ook mensen tussen organisaties uitgewisseld, bijvoorbeeld bij vervanging tijdens een zwangerschapsverlof. Het Diabetes Fonds deelt het Hoofd Financiën met MLDS en een financieel medewerker van het Longfonds komt de organisatie in 2016 versterken. Zo bieden we mensen doorgroeimogelijkheden en verhogen we de efficiency.

Health Foundation Limburg (HFL)

Eind 2013 is het Diabetes Fonds een samenwerking gestart met Health Foundation Limburg, met als doel om meer fondsen te werven voor onderzoek in de Limburgse regio. Als eerste werd samengewerkt met de Maastricht Studie, een grote studie naar diabetes type 2. Daarvoor was een gezamenlijke projectmedewerker aangesteld, gestationeerd in Maastricht. Eind 2015 is besloten de samenwerking in deze vorm te beëindigen, met name omdat het toch moeilijk bleek om zo de gewenste resultaten te bereiken. Dit besluit werd bespoedigd door het vertrek van de projectmedewerker. De samenwerking zal nu meer informeel worden voortgezet; waar zich mogelijkheden voordoen zal de samenwerking zeker worden gezocht. Want het Diabetes Fonds blijft de Maastricht Studie een warm hart toedragen.

6. Bestuur en Governance

De organisatie bestaat uit de volgende klantenteams: Kennis & Onderzoek, Particuliere tijdgevers, Particuliere geldgevers, Strategische Partnerships, Corporate, Informatie & Services en Bedrijfsvoering. Een organogram is opgenomen in de bijlagen.

6.1 Governance

De eenhoofdige Raad van Bestuur wordt gevormd door de algemeen directeur. De algemeen directeur bestuurt het Diabetes Fonds en heeft eindverantwoordelijkheid voor de leiding en uitvoering van het beleid en de activiteiten, dit onder toezicht van een Raad van Toezicht. Deze raad is belast met het integrale toezicht op het beleid en wordt bijgestaan door een Financiële Audit Commissie.

De Raad van Bestuur laat zich, ten behoeve van besluitvorming over subsidies voor wetenschappelijke onderzoeksprojecten, adviseren door een adviesraad en adviescommissies van het Diabetes Fonds, waaronder de Wetenschappelijke Adviesraad.

6.2 Verslag Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is belast met de (dagelijkse) besturing van het Diabetes Fonds, het richting geven aan de organisatie. De Raad van Bestuur zorgt voor de werving, besteding en het beheer van financiële middelen en de vertegenwoordiging van de organisatie. Ook zorgt de Raad van Bestuur voor het adequaat functioneren van de organisatie in het algemeen. Daarvoor stelt de Raad van Bestuur de meerjarenbeleidsvisie, het jaarplan en de begroting op; deze worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Over de uitvoering van het jaarplan wordt periodiek gerapporteerd aan de Raad van Toezicht. De Raad van Bestuur van het Diabetes Fonds werd in 2015 gevormd door mevrouw drs. J.W.M. Dessing.

Tot de belangrijkste aandachtspunten van de Raad van Bestuur behoorden dit jaar:

- het formuleren van de meerjarenvisie 2016-2019;
- het verwerven van inkomsten uit onder andere het bedrijfsleven;
- het actief agenderen van de diabetesproblematiek in de media en bij relevante beleidsmakers;
- de intensivering van samenwerking met verschillende partijen in het diabetesveld. Zo heeft de algemeen directeur regelmatig contacten onderhouden met DVN en plannen gemaakt voor verdergaande toekomstige samenwerking daarmee. Ten slotte was ook de samenwerking binnen het Huis voor de Gezondheid een continu aandachtspunt.

De Raad van Bestuur heeft onder andere de volgende stukken in 2015 vastgesteld:

- De formatie van de bezetting op kantoor in 2015.
- Het jaarverslag over 2014.
- Het jaarplan voor 2015.
- De algemene arbeidsvoorwaarden voor 2015.
- Meerjarenvisie 2016-2019.
- De toekenning van subsidies voor onderzoeksprojecten.
- De goedkeuring en afwijzing van onderzoeksrapportages.
- De (her)benoemingen van leden van de Wetenschappelijke en Maatschappelijke Adviesraad.

Risicoanalyse

Het Diabetes Fonds maakt tweemaal per jaar een analyse van de belangrijkste risico's voor de organisatie op verschillende gebieden: communicatie, fondsenwerving, ICT, personeel en organisatie, wetenschap, omgevingsfactoren etc. De risicoanalyse wordt besproken in de Raad van Toezicht, inclusief de maatregelen die genomen zijn of worden om het risico te beperken.

Het belangrijkste risico in 2015 was de druk op de inkomsten van het Diabetes Fonds. Het Diabetes Fonds zet om

die reden sterker in op nieuwe manieren van werven, onder meer via acties en samenwerking met bedrijven. Ook is hier aandacht aan besteed in de meerjarenvisie. Een ander aandachtspunt is samenwerking met partijen die actief zijn op het gebied van diabetes. Het Diabetes Fonds zoekt samenwerking met verschillende partijen, zoals stichting DON en DVN, om gezamenlijk efficiënter de doelstellingen te kunnen realiseren.

Het Diabetes Fonds houdt de genoemde risico's scherp in de gaten en neemt waar nodig aanvullende maatregelen om ze te beheersen.

6.3 Verantwoordingsverklaring

De Raad van Toezicht en Raad van Bestuur van het Diabetes Fonds onderschrijven de principes van goed bestuur zoals die zijn opgenomen in het toetsingskader van het CBF-Keur. Zoals de toetsingssysteematiek van het CBF voorschrijft, legt de Raad van Toezicht verantwoording af over drie principes:

1. Onderscheid de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren.
2. Optimaliseer de effectiviteit en efficiency van bestedingen.
3. Optimaliseer de omgang met belanghebbenden.

Scheiding toezicht, bestuur en uitvoering

Het Diabetes Fonds maakt een heldere scheiding tussen de functies 'toezicht houden', 'besturen' en 'verantwoorden'. De principes van goed bestuur zijn verankerd in het bestuursmodel. De Raad van Bestuur bestuurt de stichting en geeft de organisatie richting. De Raad van Toezicht is belast met het integrale toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting.

De Raad van Toezicht volgt de organisatie van het Diabetes Fonds op diverse manieren en vlakken. In 2015 heeft de Raad van Toezicht zes keer vergaderd, inclusief een bijeenkomst over de meerjarenvisie 2016-2019 met aanwezigheid van de WAR- en MAR-voorzitters.

In een vaste vergaderstructuur zijn ter goedkeuring het jaarplan, de begroting, het jaarverslag, de jaarrekening en de meerjarenvisie van het Diabetes Fonds voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Daarnaast agendeert de Raad

van Toezicht onderwerpen naar inzicht en actualiteit, zoals samenwerkingsverbanden en het goeddoelenveld. Ook wordt de Raad van Toezicht geïnformeerd over de campagnes en evenementen gedurende het jaar. De algemeen directeur en adjunct-directeur wonen alle vergaderingen bij. De leden van het MT lichten waar nodig de schriftelijke rapportages toe. De Raad van Toezicht overtuigt zich er met regelmaat van of de ingebouwde controles functioneren; ook een jaarlijkse zelfevaluatie maakt hier onderdeel van uit.

Bijzondere aandachtspunten voor de Raad van Toezicht in 2015 waren onder andere:

- jaarplan en begroting voor 2015;
- financiële resultaten;
- de samenwerking met verschillende partijen in het diabetesveld (in het bijzonder DVN);
- het Huis voor de Gezondheid;
- ontwikkelingen in het goeddoelenveld;
- onderzoeksbeleid 2016-2019;
- meerjarenvisie 2016-2019;
- resultaten van onderzoek.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van het Diabetes Fonds bestaat uit zeven personen. Allen zijn vrijwillig lid en ontvangen geen bezoldiging. Indien de leden van de Raad van Toezicht daar prijs op stellen, ontvangen zij een reiskostenvergoeding. Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en zijn eenmaal herbenoembaar. Er is een rooster van aftreden, waarbij ook de herbenoemingen worden vastgelegd. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht en geworven aan de hand van een profielschets. Bij de benoeming van leden wordt gelet op een evenwichtige samenstelling van leden met expertise op een (of meerdere) van de volgende disciplines: wetenschappelijk onderzoek binnen het diabetesveld, diabeteszorg, marketing, media, bedrijfsleven, financiën en ervaringsdeskundigheid. Er wordt voorts gestreefd naar diversiteit op basis van onder andere leeftijd, geslacht en maatschappelijke achtergrond. De leden dienen te beschikken over bestuurlijke kwaliteiten en blijk te geven van betrokkenheid bij diabetes en het Diabetes Fonds.

In 2015 heeft de voorzitter Sybilla Dekker afscheid genomen na het verlopen van haar termijn van acht jaar. In 2015 is Marc van Gelder benoemd tot voorzitter van de

Raad van Toezicht. De heer Van Gelder is voormalig CEO van Mediq en goed bekend met het diabetesveld.

In de Raad van Toezicht van het Diabetes Fonds hadden gedurende het jaar 2015 de volgende personen zitting:

- Mevrouw S.M. Dekker (voorzitter) t/m 12 november 2015
- De heer drs. M.C. van Gelder (voorzitter), vanaf 12 november 2015
- Mevrouw drs. M. Alma
- De heer drs. M.J.M. van den Berg
- De heer prof. dr. W.W. Boonstra
- Mevrouw dr. C.B. Brouwer
- De heer mr. J.G.F.W. van der Horst
- Mevrouw dr. C.M. Hooymans

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

Naast de evaluatie van het beleid en het functioneren van de Raad van Bestuur evalueert de Raad van Toezicht ook eenmaal per jaar zijn eigen functioneren. In de zelfevaluatie 2015 is aandacht besteed aan:

- de samenstelling van de Raad van Toezicht;
- de rol van de Raad van Toezicht als klankbord en het betrekken van het eigen netwerk;
- de aanwezigheid en participatie van de leden van de Raad van Toezicht;
- informatievoorziening vanuit andere kanalen dan de Raad van Bestuur;
- actiepunten voor de daaropvolgende periode.

Marc van Gelder, benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht op 12 november 2015.

De Raad van Toezicht is positief over de samenstelling van de Raad, het eigen functioneren en de informatievoorziening vanuit de Raad van Bestuur.

Raad van Bestuur en MT

De Raad van Bestuur is eenhoofdig en wordt gevormd door de (statutair) algemeen directeur. De algemeen directeur is eindverantwoordelijke en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. De algemeen directeur heeft een dienstverband voor onbepaalde tijd.

De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks het functioneren van de algemeen directeur. Dit gebeurt in diens afwezigheid. Het jaarlijkse functioneringsgesprek wordt gevoerd met de voorzitter van de Raad van Toezicht en de voorzitter van de Financiële Audit Commissie (FAC). De uitkomsten en afspraken worden opgetekend in een gespreksverslag dat wordt opgenomen in het personeelsdossier.

Optimale besteding van middelen

Het Diabetes Fonds heeft een heldere planning- en controlcyclus, gebaseerd op het meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen. De effectiviteit en efficiency worden in de eerste plaats afgemeten aan de realisatie van de doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan en de precisering daarvan in het jaarplan en de begroting.

In het toezicht op de financiën van het Diabetes Fonds wordt voorzien door interne controlemaatregelen, zoals vastgelegd in de omschrijving Administratieve organisatie/ Interne controle (AO/IC). De Financiële Audit Commissie toetst de kwartaalrapportages van het bureau, de rapportages van de vermogensbeheerder en de interne administratieve organisatie. Daarnaast is de Audit Commissie belast met het beoordelen van de risico's. De Audit Commissie doet verslag aan de voltallige Raad van Toezicht. De effectiviteit en efficiency van de bestedingen van het bureau zijn een belangrijk aandachtspunt bij de toetsing. De wijze van fondsenwerving heeft de voortdurende belangstelling van de Raad van Toezicht. Hierbij worden de beleidsdoelstellingen op het gebied van onderzoek en voorlichting als toetssteen gehanteerd. Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuur en individuele toezichthouders.

Financiële Audit Commissie (FAC)

De FAC bestaat uit ten minste drie leden, die worden benoemd, geschorst en ontslagen door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht benoemt de voorzitter van de FAC in functie. De Audit Commissie werd in 2015 gevormd door leden van de Raad van Toezicht: de heer Van den Berg (voorzitter), de heer Boonstra en de heer Van der Horst. Vanuit het bureau neemt de algemeen directeur deel aan de FAC. Het hoofd Financiën licht de financiële situatie toe in de vergaderingen. In 2015 is de FAC viermaal bijeengekomen.

Externe controle CBF en accountant

Tweemaal per jaar wordt een accountantscontrole uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers (PWC), waaronder een interim- en een externe controle. De goedkeuring van de jaarrekening gebeurt door de Raad van Toezicht in aanwezigheid van de externe accountant. Daarnaast voert het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) jaarlijks een controle uit op de jaarrekening en vindt eenmaal in de vijf jaar een uitgebreide controle plaats. In 2015 is het Diabetes Fonds hertoetst. Het CBF heeft zijn keurmerk opnieuw toegekend – ditmaal tot 2019.

Doelbesteding

De geworven fondsen moeten zoveel mogelijk worden besteed aan de primaire doelstellingen van het Diabetes Fonds: voorlichting en onderzoek. Het Diabetes Fonds streeft er daarom naar de kosten voor administratie en beheer zo laag mogelijk te houden. Toekenning van onderzoeksprojecten gebeurt na een zeer zorgvuldige beoordelingsprocedure, waarbij externe deskundigen en een wetenschappelijke en maatschappelijke adviesraad nauw betrokken zijn. De voortgang van de toegekende onderzoeksprojecten wordt nauw gevolgd middels rapportages en werkbezoeken. De resultaten van de projecten worden bekendgemaakt bij relevante doelgroepen, zoals publiek, patiënten en zorgverleners.

Omgang met belanghebbenden

Het Diabetes Fonds is een organisatie met maatschappelijke doelstellingen en heeft daardoor vele belanghebbenden – van donateurs tot overheden, van onderzoekers tot leveranciers. Het Diabetes Fonds probeert zoveel mogelijk ruimte te geven aan wensen, vragen en klachten van belanghebbenden. De Raad van Toezicht is zich bewust van de verschillende groepen belanghebbenden en houdt de verschillende perspectieven scherp in de gaten. 2015

was het laatste jaar van onze huidige meerjarenvisie en we zijn aan de slag gegaan met de nieuwe meerjarenvisie voor 2016-2019. Om in kaart te brengen hoe we de komende jaren invulling kunnen geven zijn we in gesprek gegaan met verschillende doelgroepen en belanghebbenden middels focusgroepen, individuele gesprekken en een online peiling.

Donateurs, patiënten en vrijwilligers

De primaire groep belanghebbenden bestaat voor het Diabetes Fonds uit mensen met (kans op) diabetes en donateurs. Bij iedere actie of uiting van het Diabetes Fonds wordt gekeken naar de impact hiervan op deze twee doelgroepen. Klachten en opmerkingen worden zorgvuldig beantwoord en geregistreerd. In 2015 zijn in totaal 85 klachten ontvangen, en deze zijn zorgvuldig beantwoord. Naast de donateurs kent het Diabetes Fonds nog een groep zeer betrokken belanghebbenden: de vrijwilligers. Jaarlijks gaan ongeveer 22.000 vrijwilligers de straat op om te collecteren voor het Diabetes Fonds.

Wetenschappers

Een andere belangrijke groep belanghebbenden bestaat uit de onderzoekers die een beroep doen op de onderzoeksgelden die het Diabetes Fonds toekent. We zorgen voor een goede relatie met die wetenschappers, onder andere door heldere informatie te leveren over het beleid van het Diabetes Fonds en door hen regelmatig te ontmoeten. Ook kennen we een bezwaarprocedure voor onderzoekers bij de toekenning van subsidies. In 2015 is hiervan eenmaal gebruikgemaakt. Conform de procedure is een commissie ingesteld onder voorzitterschap van prof. dr. Lex Bouter, hoogleraar methodologie en integriteit aan de VU; de klacht werd niet gegrond verklaard. De commissie werd ook om advies gevraagd over de wijze waarop de procedure is vormgegeven, op basis daarvan is de procedure verder aangescherpt.

In de samenstelling van onze adviesorganen streven we bovendien naar een vertegenwoordiging van patiënten, de geneeskunde en de wetenschap. De voorzitters van de WAR en MAR wonen één keer per jaar een vergadering van de Raad van Toezicht bij.

Werknemers

Ook het belang van medewerkers van het Diabetes Fonds wordt onderkend. We betrekken hen bijvoorbeeld bij

wijzigingen in arbeidsvoorwaarden en bij regelmatige bureauoverleggen. Het medewerkerstevredenheidsonderzoek heeft in 2015 voor de derde keer plaatsgevonden. De resultaten waren positief: het Diabetes Fonds scoort op de meeste punten rond het gemiddelde in Nederland. Uit de meting kwamen enkele aandachtspunten naar voren, die zijn meegenomen in de rest van het jaar. Zo is een grote delegatie van medewerkers actief betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe meerjarenvisie en bij de verdere uitwerking daarvan. Ook wordt in 2015 extra aandacht gegeven aan rolduidelijkheid voor verschillende medewerkers.

Ten minste eenmaal per jaar wonen bij voorkeur twee leden van de Raad van Toezicht een bureauoverleg met het voltallige personeel bij. In 2015 was mevrouw Dekker aanwezig bij het bureauoverleg in september.

7. Vooruitblik 2016

In 2015 werkten we aan een nieuwe meerjarenvisie. In dat kader peilden we de mening van honderden mensen met diabetes en tientallen onderzoekers en andere betrokkenen. Zo hoorden we wat zij belangrijk vinden voor de komende jaren. Op basis daarvan is de onderzoeksagenda voor de komende jaren bepaald en de koers uitgezet op het gebied van voorlichting en fondsenwerving.

Voor 1 miljoen Nederlanders met diabetes is een gezond leven niet vanzelfsprekend. En daar komen elke week duizend mensen bij. Daarom werken we in 2016 onverminderd door aan het financieren van onderzoek naar het voorkomen en genezen van diabetes, en aan oplossingen om mensen met diabetes onbezorgd te laten leven. Daarbij hoort ook dat we ons inzetten voor het realiseren van een gezondere omgeving, om daarmee de groei van diabetes type 2 te beperken. Want iedereen verdient niet alleen een gezond leven, maar ook een gezonde omgeving die daartoe bijdraagt.

Wetenschappelijk onderzoek

Op het gebied van wetenschappelijk onderzoek hebben we ambitieuze doelen gesteld:

- Voor diabetes type 1 bouwen we voort op veelbelovende onderzoekslijnen op het gebied van stamcelonderzoek, immunologie, biomaterialen en eilandjestransplantatie.
- Voor diabetes type 2 zetten we in op een tweesporenbeleid: hoe kan een gezonde levensstijl langer effect hebben en waarom heeft dat eigenlijk maar bij de helft van de mensen effect?
- De impact van diabetes, met name veroorzaakt door complicaties, willen we aanpakken door intensief samen te werken met andere fondsen.

We werken vanaf 2016 nog meer samen met anderen om onze doelstellingen te bereiken. Met name voor de twee heel verschillende terreinen 'diabetes type 1' en 'gezonder leven'. Maar voor beide geldt: door het verenigen van ieders kracht, ervaring en kennis bereiken we meer.

Genezing diabetes type 1

Mensen met diabetes type 1 en hun naasten blijven graag betrokken bij de nieuwste ontwikkelingen en

denken graag mee. Ze komen graag op allerlei manieren in actie om meer onderzoek mogelijk te maken. Daarom richten we een online platform op, een sterke community rond deze 'diabetes type 1-cirkel'. Daarin wordt het Diabetes Fonds een bron van onafhankelijke en kritische informatie, en van persoonlijk en individueel contact. We leggen de ontwikkelingen in onderzoek duidelijk uit en zetten nieuws in perspectief. We vormen de type 1-cirkel samen met mensen met diabetes, maar zoeken ook de samenwerking met andere organisaties die onderzoek mee mogelijk kunnen maken, financieel of met kennis en expertise. Zo brengen we samen genezing van diabetes type 1 dichterbij.

Samen naar een gezonde leefomgeving

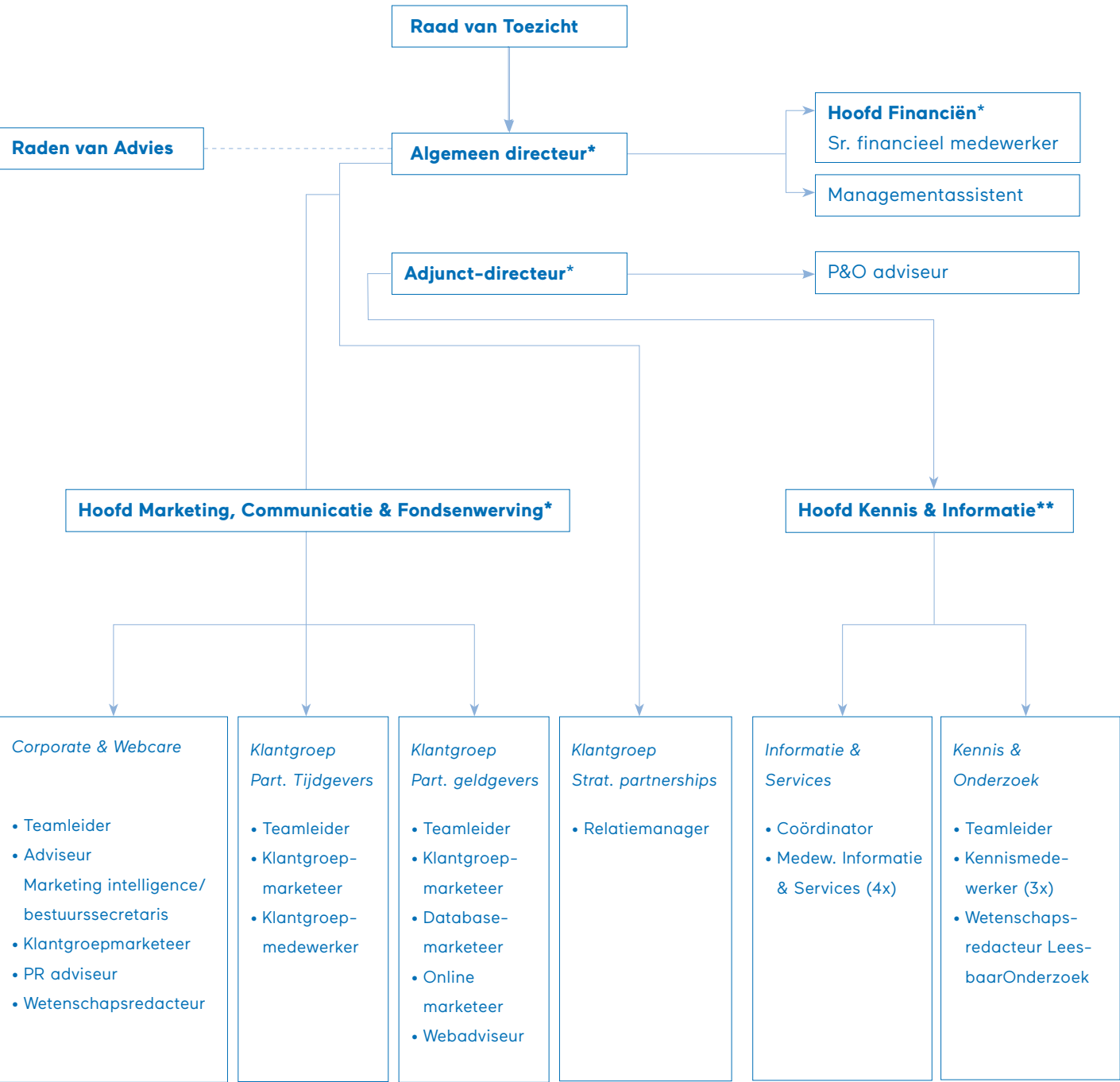
Deze richting heeft als doel de groei van het aantal mensen met diabetes type 2 een halt toe te roepen. Daarbij richten we ons samen met andere organisaties en iedereen die ons wil helpen op een aantal specifieke onderwerpen: beperking van toegevoegde suikers in voeding, het beperken van marketing gericht op kinderen en het bevorderen van bewegen, met name in de werkomgeving en in het dagelijks leven.

Aanpak 2016

In 2016 starten we met de invulling van de twee genoemde richtingen en met het opzetten van een aantal nieuwe onderzoeksprogramma's. Tegelijk lopen een aantal bestaande activiteiten door. Daarom zetten we voor de nieuwe activiteiten tijdelijke projecten op om snel tot resultaat te komen. De acties die hieruit voortvloeien, vormen de kern van onze activiteiten voor 2016 en de komende jaren.

Bijlagen

Organogram Diabetes Fonds

* lid MT

** Adjunct-directeur is tevens Hoofd Kennis & Informatie

Adviescommissies

Wetenschappelijke Adviesraad (WAR)

Voorzitter

prof. dr. W.A.B (Wim) Stalman, oud-decaan VUMC

Leden

- Prof. dr. J.M. (Jacqueline) Dekker, VUMC, epidemiologie en biostatistiek
- Prof. dr. G. (Gertjan) van Dijk RUG, neuro-endocrinologie
- Dr. B.E. (Bastiaan) de Galan, Radboudumc, algemene interne geneeskunde
- Prof. dr. A.K. (Bert) Groen UMCG, kindergeneeskunde
- Dr. B.P.C. (Bobby) Koeleman UMCU, medische genetica
- Prof. dr. M.G.A.A.M. (Giel) Nijpels VUMC, huisartsgeneeskunde
- Prof. dr. H. (Hanno) Pijl LUMC, endocrinologie
- Prof. dr. N.C. (Nicolaas) Schaper MUMC+, interne geneeskunde
- Prof. dr. L.P.A.J. (Patrick) Schrauwen MUMC+, humane biologie
- Dr. E.H. (Erik) Serné, VUMC, interne geneeskunde (namens de NVDO)
- Dr. H.W. (Harold) de Valk, UMC Utrecht, interne geneeskunde
- Dr. P. de Vos (Paul), UMC Groningen, pathologie & medische biologie

Maatschappelijke Adviesraad (MAR)

Voorzitter

- Mevrouw J.M. (Annemarie) Bevers

Leden

- De heer A.B.M. (Arthur) ten Have
- Mevrouw R. (Rolanda) Käser
- De heer R. (Ronald) Kooij
- Mevrouw I. (Ida) Miedema, namens DVN
- Mevrouw D. (Doeschka) Motmans
- De heer W.G.J. (Wouter) van Munster MBA
- De heer T.H. (Herman) Pompe
- Mevrouw I. (Ingrid) Ruys
- Mevrouw M.L. (Marlies) Schimmelpenninck
- Mevrouw M. (Marianne) van der Valk
- De heer J. (John) Willems

Overzicht nevenfuncties bestuur en Raad van Toezicht

Mevrouw drs. J.W.M. Dessing

[Algemeen directeur sinds 1 juni 2012](#)

- Voorzitter bestuur Stichting Huis voor de Gezondheid
- Bestuurslid Stichting Loterijacties Volksgezondheid
- Bestuurslid Samenwerkende Gezondheidsfondsen (vanaf december 2015)
- Bestuurslid Stichting Vrienden Ingeborg Douwes Centrum

Mevrouw S.M. Dekker (oud-minister VROM)

[Voorzitter van 1 maart 2007 tot 12 november 2015](#)

- Oud-Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
- Voorzitter Taskforce en Stichting Talent naar de Top
- Voorzitter Raad van Toezicht Kadaster
- Voorzitter Nationaal Openbaar Vervoer Beraad (NOVB)
- Voorzitter Raad van Toezicht Kennis voor Klimaat
- Voorzitter Strategische Adviesraad Bouw en Ondergrond, TNO
- Voorzitter Tafel van Borging Maasvlakte II
- Lid College Financieel Toezicht - Curaçao, Sint Maarten en BES
- Lid Raad van Commissarissen van Bank Nederlandse Gemeenten
- Lid Raad van Commissarissen Royal HaskoningDHV
- Lid Raad van Advies MDLI - Marokkaans, Nederlands Leiderschaps Instituut
- Lid Raad van Aanbeveling Provada Nederlandse Beurs voor de Bouw en RO
- Lid Raad van Advies Instituut voor Genderstudies, Radboud Universiteit
- Lid Comité van Aanbeveling stichting Women Conference
- Lid Adviescommissie Nederlands Instituut Slavernij
- Ambassadeur Nederland Equality Pays Off - European

De heer drs. M.C. van Gelder

[Voorzitter van 12 november 2015 tot 12 november 2019](#)

- Voorzitter Continuity Foundation NN Group N.V.
- Voorzitter Trust Office Fugro N.V.
- Voorzitter Raad van Toezicht AlleskITs
- Lid Raad van Commissarissen Maxeda N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Action
- Lid Raad van Commissarissen Gimv
- Lid Raad van Commissarissen Vastned Retail
- Lid Raad van Toezicht Paleis Het Loo
- Bestuurslid Netherland-America Foundation
- Lid Raad van Toezicht Helen Dowling Instituut
- Lid Adviesraad Institute of Internal Auditors
- Lid Raad van Commissarissen Mint Solutions B.V.

Mevrouw drs. M. Alma

[Van 1 september 2013 tot 1 september 2017](#)

[Brand Director Wehkamp.nl](#)

De heer drs. M.J.M. van den Berg

[Van 1 april 2011 tot 1 april 2015](#)

[COO, lid van de directie Vermogensbeheer PGGM](#)

- Lid directie Rabo PGGM premiepensioeninstelling, CFO
- Lid directie IMA Hedge Fund, Dublin (Ierland)

De heer prof. dr. W.W. Boonstra

[Van 1 januari 2012 tot 1 januari 2016](#)

[Onderdirecteur en Chief Economist van Rabobank Nederland](#)

- Bijzonder hoogleraar Economische en Monetaire politiek, Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde, Vrije Universiteit
- Externe adviseur Beleggingscommissie van de Stichting Pensioenfonds Gasunie

- Voorzitter Monetary Commission van de European League for Economic Cooperation (ELEC)
- Secretaris / penningmeester Nederlandse afdeling van ELEC: Europese Liga voor Economische Samenwerking (ELES)
- Bestuurslid en penningmeester SEO Economisch Onderzoek
- Voorzitter bestuur Stichting KLIN (Kroatische Literatuur in Nederland)

Mevrouw dr. C.B. Brouwer

Van 1 april 2012 tot 1 april 2016

Internist-endocrinoloog OLVG

- Voorzitter dr. Evert van Ballegooiestichting
- Bestuurslid en secretaris Stichting Diabetes Education Study Group Nederland (DESG)
- Bestuurslid Diabeteskamer Nederlandse Vereniging voor Diabetes Onderzoek (NVDO)
- Lid Raad van Toezicht EADV
- Lid en secretaris Sectie endocrinologie Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)
- Secretaris Sectie endocrinologie European Union of Medical Specialists (UEMS)

Mevrouw dr. C.M. Hooymans

Van 1 september 2014 tot 1 september 2018

Voormalig lid Raad van Bestuur TNO

- Commissaris Rabobank Vallei en Rijn
- Voorzitter Stichting Technasium
- Voorzitter Tropenbos International
- Lid Centrale Commissie voor de Statistiek CBS
- Lid Raad van Toezicht Erasmus Medisch Centrum

De heer mr. J.G.F.W. van der Horst MFE

Van 1 september 2014 tot 1 september 2018

Ervaringsdeskundige

- Secretaris Generaal Unico Banking Group te Brussel
- Voorzitter Raad van Toezicht S&L Zorg
- Lid Raad van Advies AVANS+
- Business mediator (ADR)

Jaarrekening 2015

Jaarrekening 2015	45
Balans 31-12-2015	46
Staat van baten en lasten 2015	47
Kasstroomoverzicht	49
Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen	50
Toelichting op de balans	54
Toelichting op de staat van baten en lasten	60
Overige gegevens	67
Voorstel verwerking resultaat	67
Gebeurtenissen na balansdatum	67
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	68
Bijlage	70
Verschillenanalyse staat van baten en lasten (sbl) versus begroting 2015 ...	70
Begroting 2016	71

Balans 31/12/2015

		31-12-2015	31-12-2014
Na voorstel resultaatverwerking	ref	€	€
ACTIVA			
Materiële vaste activa	1		
Inventaris		62.864	79.738
Computerapparatuur en programmatuur		53.029	24.420
Vervoersmiddelen		4.629	0
Kantoorinventaris		4.451	6.096
Totaal materiële vaste activa		124.973	110.254
Vorderingen en overlopende activa	2	2.142.003	1.360.134
Liquide middelen	3	10.623.873	10.414.592
TOTAAL		12.890.849	11.884.980
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	4		
Continuïteitsreserve		2.500.000	2.500.000
Bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling		1.316.310	1.223.353
Reserve biobank		195.000	245.000
Totaal reserves		4.011.310	3.968.353
Fondsen	5		
Bestemmingsfondsen		160.000	532.500
Totaal bestemmingsfondsen		160.000	532.500
Totaal reserves en bestemmingsfondsen		4.171.310	4.500.853
Langlopende schulden	6		
Subsidieverplichtingen lange termijn		5.501.626	4.249.714
Overige langlopende schulden		2.000	14.000
Totaal langlopende schulden		5.503.626	4.263.714
Kortlopende schulden			
Subsidieverplichtingen korte termijn	7	2.687.672	2.619.975
Overige kortlopende schulden	8	528.241	500.438
Totaal kortlopende schulden		3.215.913	3.120.413
TOTAAL		12.890.849	11.884.980

Staat van Baten en Lasten 2015

		2015	Begroting	2014
BATEN	ref	€	€	€
Baten eigen fondsenwerving				
Collecte	9	1.281.548	1.350.000	1.383.160
Donateurs en giften	10	2.422.533	2.200.000	2.314.421
Nalatenschappen	11	1.833.519	750.000	686.051
Fondsen op Naam	12	94.500	80.000	94.500
Geoormerkte opbrengsten	13	147.055	100.000	93.918
Samenwerking bedrijven	14	78.655	200.000	107.175
Particuliere acties	15	208.292	250.000	204.806
Totaal baten eigen fondsenwerving		6.066.102	4.930.000	4.884.031
Baten uit acties van derden	16	1.516.701	1.300.000	1.957.756
Rentebaten en baten uit beleggingen	17	81.660	120.000	136.085
Overige baten	18	0	0	-78.276
Som der baten		7.664.463	6.350.000	6.899.596
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
Ontwikkel, verbind en verspreid kennis	19	3.902.074	2.640.000	2.185.605
Stop de opmars	20	203.529	299.000	234.866
Beter in beeld	21	2.316.668	2.275.000	2.210.283
Totaal doelbesteding		6.422.271	5.214.000	4.630.754
Kosten eigen fondsenwerving	22	942.897	941.000	899.139
Overige wervingskosten		37.923	65.000	61.319
Kosten beheer en administratie	23	590.915	481.000	440.020
Som der lasten		7.994.006	6.701.000	6.031.232
Resultaat		-329.543	-351.000	868.364
Resultaatbestemming				
Reserves				
Continuïteitsreserve		0		0
Bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling		92.957		433.438
Reserve biobank		-50.000		245.000
Fondsen				
Fonds op Naam Hamers Douma		2.500		2.500
Bestemmingsfonds biobank		-375.000		425.000
Bestemmingsfonds t.b.v. de hal HvdG		0		-78.276
Bestemmingsfonds onderzoeksprijs		0		0
Bestemmingsfonds kunstalvleesklier		0		-15.457
Bestemmingsfonds Scapino		0		-143.841
		-329.543		868.364

Toelichting resultaat Diabetes Fonds 2015

Het Diabetes Fonds liet in 2015 een negatief resultaat zien van € 329.543. Dat wordt met name veroorzaakt door een besteding aan het project Biobank, waarvoor een bestemmingsreserve beschikbaar was dankzij een extra bijdrage van de VriendenLoterij aan dit project in 2014. Dit geld is nu grotendeels besteed, op een relatief klein bedrag van € 50.000 na, dat in een latere fase zal worden aangewend.

In onderstaande opstelling wordt dit verduidelijkt:

		2015	2014
		€	€
Resultaat conform Staat van Baten en Lasten		-329.543	868.364
(pagina 47 in de Jaarrekening)			
Toegevoegd of onttrokken aan bestemmingsfondsen			
Biobank, Vriendenloterij 'Kraak samen de black box'		-375.000	425.000
Fonds op Naam Hamers Douma		2.500	2.500
Huis voor de Gezondheid		0	-78.276
Onderzoeksprijs		0	0
Kunstalveesklier		0	-15.457
Scapino		0	-143.841
Totaal (bestemmings)fondsen		-372.500	189.926
Resultaat voor mutatie Reserves		42.957	678.438
Vrijval/dotatie reserve biobank		-50.000	245.000
Resultaat		92.957	433.438
Resterend positief resultaat toegevoegd aan bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling		92.957	433.438
Stand bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling per 1 januari		1.223.353	789.915
Mutatie		92.957	433.438
Stand bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling per 31 december		1.316.310	1.223.353
Specificatie mutatie bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling			
Stand bestemmingsreserve per 1 januari		1.223.353	
Mutatie resultaat boekjaar t.g.v. bestemmingsreserve	-329.543		
Dotatie fondsen en reserves t.l.v. bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling	422.500		
Totaal mutaties t.g.v. bestemmingsreserve		92.957	
Stand bestemmingsreserve per 31 december		1.316.310	

Kasstroomoverzicht

		2015	2014
	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		-329.543	868.364
Aanpassingen voor:			
afschrijvingen	43.680	67.626	
		43.680	67.626
Veranderingen in vlottende middelen:			
vorderingen	-781.869	106.590	
kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	95.500	-242.882	
		-686.369	-136.292
Mutatie subsidieverplichtingen en langl. schulden		1.239.912	-964.680
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		267.680	-164.982
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	-58.399	-9.071	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0	
Desinvesteringen financiële vaste activa	0	0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-58.399	-9.071
Mutatie geldmiddelen		209.281	-174.052
Stand geldmiddelen per 1 januari		10.414.592	10.588.644
Stand geldmiddelen per 31 december		10.623.873	10.414.592
Mutatie geldmiddelen		209.281	-174.052

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2015 geldmiddelen zijn opgeofferd.

Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen

Dit jaarverslag en deze jaarrekening zijn opgesteld volgens de richtlijn RJ 650.

Doelstelling

De missie van de Stichting Diabetes Fonds luidt:

Naar een toekomst zonder diabetes

Het Diabetes Fonds maakt zich sterk om diabetes en complicaties te voorkomen en te genezen. We geven mensen met diabetes nu en in de toekomst een betere kwaliteit van leven.

Hiertoe werft het Diabetes Fonds gelden voor wetenschappelijk onderzoek en voorlichting, want elke oplossing begint met onderzoek.

Deze missie vormt het bestaansrecht van het Diabetes Fonds en ligt daarmee ten grondslag aan de meerjaren-doelstellingen, zoals verwoord in het meerjarenbeleidsplan van het Diabetes Fonds 2012-2015.

Waarderingsgrondslagen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De jaarrekening is gebaseerd op continuïteitsveronderstelling. De veronderstellingen daarbij zijn de omvang van de verwachte inkomsten en bestedingen in 2016, de positieve liquiditeitsverwachting in 2016 en er worden geen knelpunten voorzien. De omvang van de continuïteitsreserve, de beschikbare liquide middelen op balansdatum en een stabiel donateursbestand zijn toereikend om risico's en tegenvallende inkomsten op te vangen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde

van het actief vastgesteld. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Vergelijking met voorgaand

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de wijziging in de grondslagen voor de waardering van de nalatenschappen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de Raad van Bestuur (RvB) over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de RvB schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarden minus de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lineair en de afschrijvingspercentages per jaar zijn als volgt:

• Inventaris	10%
• Computerapparatuur en -programmatuur	33,33%
• Kantoormachines	20%
• Vervoermiddelen	20%
- In het jaar van aanschaf wordt over zes maanden afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen en worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde:

- vastgoedbeleggingen;
- onder vlottende activa opgenomen effecten;
- afgeleide financiële instrumenten die niet zijn aangemerkt als afdekkingsinstrument.

Subsidieverplichtingen

De in een boekjaar aangegane subsidieverplichtingen worden in dat jaar in het geheel ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. Deze verplichtingen worden gedeeltelijk in het lopende jaar en gedeeltelijk in volgende jaren afgewikkeld. De in de loop van het jaar werkelijk betaalde voorschotten en afrekeningen worden met de subsidieverplichtingen verrekend.

Baten uit eigen fondsenwerving

Baten uit eigen fondsenwerving worden verantwoord in het jaar waarin de ontvangst heeft plaatsgevonden, met uitzondering van baten uit nalatenschappen.

Baten uit nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten uit acties derden

Baten uit acties derden worden verantwoord in het jaar waarin de ontvangst heeft plaatsgevonden en op basis van een schatting van het nog te ontvangen bedrag over het verslagjaar.

Subsidiebaten

Subsidiebaten worden opgenomen tegen het in het verslagjaar aan subsidie toegekende bedrag.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Uitvoeringskosten

Onder uitvoeringskosten verstaan we de kosten van personeel, huisvesting, kantoorkosten en algemene kosten. Deze uitvoeringskosten worden op basis van de bezetting (het aantal fte's) toegerekend aan Fondsenwerving, Beheer en Administratie, Wetenschappelijk Onderzoek, Preventie en Voorlichting.

Als basis voor de toebedeling van uitvoeringskosten aan Beheer en Administratie geldt de volgende bezetting: directeur 50%, financieel medewerker 100%, management-assistente 100%, de adjunct-directeur 25% en de bestuurssecretaris 25%.

Bij de berekening worden de personele kosten doorbelast op basis van de individuele loonkosten, de andere uitvoeringskosten op basis van een gemiddelde per fte. Een specificatie van de toebedeling is op pagina 66 opgenomen.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De stichting heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de staat van baten en lasten verwerkt.

Het Diabetes Fonds heeft de pensioenregeling van alle medewerkers ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) op basis van het standaard pensioenreglement van PFZW (middelloonregeling) en de dekkingsgraad is per eind december 95%. Er is geen indexering toegepast. RJ 271 biedt de mogelijkheid om deze regeling als een toegezegde bijdrageregeling te verwerken omdat:

- Het Diabetes Fonds is aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds (PFZW) en tezamen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toepast;
- Het Diabetes Fonds geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen, niet zijnde een verhoging van toekomstige premies als er sprake is van een tekort bij PFZW.

De (pre)pensioenregeling van PFZW voldoet aan beide voorwaarden. De regeling mag derhalve onder RJ 271 verwerkt worden als een toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de premienota's van PFZW onder de pensioenlasten verwerkt zijn en het nog niet betaalde deel van de premienota's onder kortlopende schulden.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Kosten van Beheer en Administratie

De richtlijn RJ 650 schrijft voor dat de kosten voor Beheer en Administratie apart worden vermeld. Dit zijn de kosten die de organisatie maakt in het kader van de interne beheersing en administratievoering en niet

worden toegerekend aan fondsenwerving of doelstelling. Naast directe kosten zoals kosten van bestuur en Raad van Toezicht, kosten planning & control en verslagleggingskosten, wordt ook een deel van de uitvoeringskosten toegerekend aan Beheer en Administratie. Voor de toegepaste toerekeningpercentages, zie pagina 52 bij Uitvoeringskosten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Operationele leasing

Bij het Diabetes Fonds kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Op pagina 54 tot en met 59 volgt een toelichting op de balans en van pagina 60 tot en met 63 op de cijfers in de staat van baten en lasten. De nummers verwijzen naar het referentienummer in de balans en de staat van baten en lasten.

Toelichting op de balans

In het kort

Het balanstotaal is iets gestegen ten opzichte van 2014. In 2015 hebben er investeringen plaatsgevonden in computer-apparatuur. Het totaal aan reserves is met € 43.000 toegenomen. De continuïteitsreserve is gehandhaafd op het niveau van € 2.500.000. De (bestemmings)fondsen zijn met € 372.000 afgenomen. De in 2014 ontvangen geormerkte giften, zoals een gift voor het opzetten van de biobank, zijn grotendeels in 2015 besteed.

1. Materiële vaste activa

	Inventaris	Computer- apparatuur en programmatuur	Vervoers- middelen	Kantoor- inventaris	Totaal
	€	€		€	€
Stand per 1 januari 2015					
Cumulatieve aanschafwaarden	186.314	243.046	0	8.226	437.586
Cumulatieve afschrijvingen	-106.576	-218.626	0	-2.130	-327.332
Boekwaarden per 1 januari 2015	79.738	24.420	0	6.096	110.254
Mutaties 2014					
Investeringen	0	53.256	5.143	0	58.399
Desinvesteringen	0	-194.869	0	0	-194.869
Afschrijvingen desinvesteringen	0	194.869	0	0	194.869
Afschrijvingen	-16.874	-24.647	-514	-1.645	-43.680
Saldo	-16.874	28.609	4.629	-1.645	14.719
Stand per 31 december 2014					
Cumulatieve aanschafwaarden	186.314	101.433	5.143	8.226	301.116
Cumulatieve afschrijvingen	-123.450	-48.404	-514	-3.775	-176.143
Boekwaarden per 31 december 2015	62.864	53.029	4.629	4.451	124.973

De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de bedrijfsvoering. De desinvesteringen betreffen de eliminatie van volledig afgeschreven vaste activa.

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-15	31-12-14
	€	€
Nalatenschappen	1.519.437	601.898
Debiteuren	39.495	97.802
Vriendenloterij	275.870	304.559
Krasloterij en Lotto	114.576	74.666
Huis voor de Gezondheid bankgarantie\waarborgsom\voorschot	139.144	139.144
Interest	27.364	38.111
Najaarsmailing/collecte	5.009	2.327
Overige vorderingen	21.108	101.627
Totaal vorderingen en overlopende activa	2.142.003	1.360.134

De grootste post bestaat uit te ontvangen bedragen uit nalatenschappen en is fors toegenomen ten opzichte van 2014. De betaling voor het vierde kwartaal van de loterijen vindt in 2016 plaats en is daarom eind 2015 als nog te vorderen opgenomen.

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar. We hebben een vordering op Scapino ad € 52.786, deze vordering is gezien het faillissement van Scapino geheel voorzien.

3. Liquide middelen

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Rabobank	670.705	313.331
ING	352.594	906.000
ABN	9.600.363	9.195.123
Kas	211	138
Totaal liquide middelen	10.623.873	10.414.592

Van het totaal aan liquide middelen staat er € 8.853.152 op deposito- en spaarrekeningen. De liquide middelen staan, met uitzondering van een bankgarantie ad € 37.531, ter vrije beschikking aan de stichting, voornamelijk om de reeds toegezegde subsidieverplichtingen van € 6.869.689 te kunnen voldoen.

4. Reserves

	2015	2014
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	2.500.000	2.500.000
Mutaties	0	0
Stand per 31 december	2.500.000	2.500.000
Bestemmingsreserve t.b.v. de doelstelling		
Stand per 1 januari	1.223.353	789.915
Mutaties	92.957	433.438
Stand per 31 december	1.316.310	1.223.353
Reserve biobank		
Stand per 1 januari	245.000	0
Mutaties	-50.000	245.000
Stand per 31 december	195.000	245.000
Totaal reserves	4.011.310	3.968.353

Het Diabetes Fonds houdt een aantal reserves aan. De reserves bestaan uit de volgende posten:

- Continuïteitsreserve;
- Bestemmingsreserve ten behoeve van de doelbesteding;
- Reserve ten behoeve van de biobank.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van het Diabetes Fonds veilig te stellen. De hoogte is gebaseerd op een risicoanalyse, waarin o.a. het risico op derving van inkomsten door overheidsmaatregelen of veranderend geefgedrag, en verhoging van kosten door onverwachte calamiteiten is meegenomen. De continuïteitsreserve is vastgesteld op € 2.500.000. Hiermee wordt het risico van een maximale éénmalige inkomstendaling van € 2.000.000 in enig jaar gedekt, waardoor de organisatie in staat is de langlopende subsidieprogramma's te blijven uitvoeren. Daarnaast is een bedrag van € 500.000 opgenomen om strategisch te kunnen inzetten voor het geval dat zich een bijzondere kans voordoet die niet uit de reguliere begroting kan worden gefinancierd. De hoogte van de reserve valt binnen de door de commissie Herkströter aanbevolen norm. De continuïteitsreserve heeft de omvang van iets minder dan eenmaal de jaarlijkse uitvoeringskosten. De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben besloten de continuïteitsreserve ongewijzigd aan te houden.

Reserve biobank

Ten behoeve van de biobank is een bestemmingsreserve gevormd van € 245.000. Samen met het bestemmingsfonds van € 425.000 (dankzij een extra bijdrage van de VriendenLoterij) is hiervoor in totaal in de voorbereiding € 670.000 aan financiële middelen apart gezet. De biobank is een registratiesysteem én biobank voor mensen met diabetes type 1 dat wetenschappelijk onderzoek naar genezing van diabetes type 1 versnelt en leidt tot betere behandelingen, op maat per persoon. Van de apart gezette middelen is in 2015 € 425.000 besteed: € 375.000 uit het bestemmingsfonds en € 50.000 uit de bestemmingsreserve.

5. Bestemmingsfondsen

Bij bestemmingsfondsen is door derden een specifiek bestedingsdoel aan de ter beschikking gestelde financiële middelen gegeven. Dat kan door een Fonds op Naam in te stellen. Dit soort fondsen kunnen bestaan uit een lening en een vermogensbestanddeel. Gezamenlijk zorgen Fondsen op Naam voor financiering van meer onderzoek naar het ontstaan en de genezing van diabetes.

Naast Fondsen op Naam zijn er eind 2015 twee bestemmingsfondsen: ten behoeve van de Corona Gallina onderzoeks-prijs die op 21 april 2016 wordt uitgekeerd; en ten behoeve van de biobank (zie hierboven).

Bestemmingsfondsen	2015	2014
	€	€
Fonds op Naam Hamers Douma		
Stand per 1 januari	57.500	55.000
Mutaties bij	2.500	2.500
Mutaties af	0	0
Stand per 31 december	60.000	57.500
Corona-Gallina Onderzoeksprijs		
Stand per 1 januari	50.000	50.000
Mutaties bij	0	0
Mutaties af	0	0
Stand per 31 december	50.000	50.000
Scapino schoenen		
Stand per 1 januari	0	143.841
Mutaties bij	0	0
Mutaties af	0	-143.841
Stand per 31 december	0	0
Stichting DON		
Stand per 1 januari	0	0
Mutaties bij	50.000	0
Mutaties af	-50.000	0
Stand per 31 december	0	0
Kunstalveesklier		
Stand per 1 januari	0	15.457
Mutaties bij	0	0
Mutaties af		-15.457
Stand per 31 december	0	0
Biobank		
Stand per 1 januari	425.000	0
Mutaties bij	0	425.000
Mutaties af	-375.000	0
Stand per 31 december	50.000	425.000
Totaal Bestemmingsfondsen	160.000	532.500

6. Langlopende schulden

Subsidieverplichtingen lange termijn

Per 31 december 2015 bedragen de subsidieverplichtingen voor wetenschappelijk onderzoek in totaal € 8.189.298. Het Diabetes Fonds splitst de subsidieverplichtingen in twee categorieën: af te wikkelen na een jaar na de balansdatum (lange termijn) en af te wikkelen binnen een jaar (korte termijn). Op basis van de looptijd van en de voortgang in de afwikkeling van de subsidieverplichtingen is de omvang van de subsidieverplichtingen op lange termijn € 5.501.626. Voor een specificatie van de subsidieverplichtingen en het verloop hiervan wordt verwezen naar het schema onder punt 7. Van het totaal aan subsidieverplichtingen is de resterende verplichting op de lopende door het Diabetes Fonds (mede) gefinancierde onderzoeken over meer dan vijf jaar nihil.

Overige langlopende schulden

Deze post bevat het langlopende leningsdeel van de verschillende Fondsen op Naam. Het in het komende jaar af te lossen gedeelte (€ 12.000) is onder overige kortlopende schulden verantwoord. Van het totaal aan overige langlopende schulden is het af te lossen deel na vijf jaar nihil.

7. Subsidieverplichtingen korte termijn

Deze subsidieverplichtingen worden binnen een jaar betaald en zijn in totaal € 2.687.672. Voor een specificatie van de lopende subsidieverplichtingen en het verloop hiervan in 2015 wordt verwezen naar onderstaand schema.

Specificatie lopende subsidieverplichtingen	Openstaand eind 2014 €	Toegezegd in 2015 €	Uitbetaald in 2015 €	Vrijval 2015 €	Openstaand eind 2015 €
Totaal verplichtingen Onderzoek	6.869.689	3.510.000	2.139.239	-51.152	8.189.298

Verdeling lange- en kortetermijnverplichting	Openstaand eind 2015 €	Subsidieverplichting korte termijn €	Subsidieverplichting lange termijn €
Totaal verplichtingen Onderzoek	8.189.298	2.687.672	5.501.626

8. Overige kortlopende schulden

	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Crediteuren	375.985	226.267
Nog te betalen bedragen	99.167	219.897
Kortlopende schulden Fonds op Naam	12.000	12.000
Loonbelasting/Sv/PFZW	41.089	42.274
	528.241	500.438

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan één jaar.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De huurovereenkomst is aangegaan voor de duur van tien jaar.

Looptijd	Jaar	Bedrag (€)
Binnen een jaar	2016	26.541
Tussen de één en vijf jaar	2017-2020	1.070.897
Meer dan vijf jaar	2021-2023	588.590

Het Diabetes Fonds heeft een contract met ITEC t.b.v. de print- en kopieerapparatuur. Het gaat om huur en onderhoud. De verplichting binnen een jaar is € 16.542; tussen de één en vijf jaar nihil; en meer dan vijf jaar ook nihil. Het contract met ITEC loopt af in 2016. Gedurende het verslagjaar zijn in de staat van baten en lasten € 26.383 aan minimale lease-betalingen verwerkt en nihil aan voorwaardelijke. De sub-leaseontvangsten waren nihil.

Voorwaardelijke verplichtingen

Er waren eind 2015 geen voorwaardelijke toekenningen.

Niet verwerkte rechten

Per einde boekjaar is er een vruchtgebruik of fideï-commis de residuo op een zestal nalatenschappen. Deze nalatenschappen zijn op nihil gewaardeerd.

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten

Het Diabetes Fonds sluit 2015 af met een negatief exploitatiesaldo van € 329.543. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat we 2015 een groot deel van de in 2014 ontvangen financiële middelen van de VriendenLoterij voor het project biobank besteed hebben. Dit bedrag is onttrokken aan de bestemmingsreserve voor dit project.

Lasten

Door de verdere samenwerking met de partners binnen het Huis voor de Gezondheid is wederom een besparing gerealiseerd. Dit is zichtbaar bij de uitvoeringskosten. Door het uitwerken van een nieuwe strategie, in het kader van onze nieuwe meerjarenplanning, zijn de kosten Beheer en Administratie wel gestegen.

Baten uit eigen fondsenwerving

9. Collecte

De dalende lijn van de collecte zet zich ook dit jaar voort, in lijn met wat we bij andere fondsen zien. De collecte-opbrengst is 7% lager dan over 2014.

10. Donateurs en giften

De inkomsten van donateurs en giften hebben we ruim boven begroot kunnen afsluiten. Ook dit jaar hebben we de lasten hiervoor verder sterk kunnen terugbrengen met het beleid gericht op het verhogen van de efficiency. Activiteiten die onvoldoende rendement opleverden zijn stopgezet of anders opgezet.

11. Nalatenschappen

De nalatenschappen zijn fors hoger dan de begroting en vorig boekjaar. Het aantal nalatenschappen en de omvang daarvan lag beduidend hoger, daarnaast worden de nalatenschappen in overleg met onze onafhankelijke accountant sinds 2015 iets anders gewaardeerd. Hierdoor worden de opbrengsten eerder genomen, waardoor er in 2015 een extra bate ontstaat.

12. Fondsen op naam

We hebben € 94.500 mogen ontvangen uit in totaal vier Fondsen op Naam. Eén van die fondsen is gestart in 2013 en staat op naam van stichting Diabetes Onderzoek Nederland (DON). Door deze samenwerking kunnen we meer en efficiënter onderzoek financieren naar genezing van diabetes type 1. In 2015 is dit bedrag geïnvesteerd in de voortzetting van het onderzoek van de groep van prof. dr. De Koning in Leiden.

13. Geormerkte opbrengsten

In 2015 hebben we een grote geormerkte gift ontvangen van een zeer betrokken relatie. Daarnaast zijn er verschillende donateurs die specifiek voor diabetes type 1 onderzoek geld geven, waarvoor een aparte bestemmingsrekening is ingericht.

14. Samenwerking bedrijven

De inkomsten uit bedrijven zijn lager dan begroot en ook lager dan het afgelopen boekjaar. Dit komt o.a. door het faillissement van Scapino, waardoor we geen inkomsten hebben ontvangen uit de verkoop van de schoenenlijn voor mensen met diabetes. Daarnaast bleef de groei van het aantal partners door verschillende oorzaken achter bij de verwachtingen.

15. Particuliere acties

Door particulieren worden er acties voor het Diabetes Fonds georganiseerd. Deze acties hebben een flink bedrag aan opbrengsten opgeleverd. Te denken valt aan de opbrengsten uit de DiaBeatit Run, een estafetteloop voor het Diabetes Fonds.

16. Baten uit acties van derden

De opbrengsten uit de loterijen (acties derden) zijn 25% lager dan in 2014. Dit komt voornamelijk door de extra gift van € 425.000 die we in 2014 hebben ontvangen van de VriendenLoterij. In 2015 hebben we alleen de reguliere inkomsten uit de VriendenLoterij ontvangen. De Lotto-inkomsten laten een vrij forse stijging zien. Dit wordt met name veroorzaakt door vrijval van de continuïteitsreserve van de Lotto, i.v.m. de fusie met de Staatsloterij.

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
VriendenLoterij (VL)			
VL geormerkte loten	515.333	400.000	478.930
VL 'Kraak samen de black box' (t.b.v. de biobank)	0	0	425.000
VL ongeormerkte loten	635.102	660.000	709.677
	1.150.435	1.060.000	1.613.607
Via Stichting Loterijacties Volksgezondheid			
Krasloterij en Lotto	366.266	240.000	344.149
Nabetaling voorgaande jaren	0	0	0
Totaal Stichting Loterijactie Volksgezondheid	366.266	240.000	344.149
Totaal inkomsten acties derden	1.516.701	1.300.000	1.957.756
Totaal kosten acties van derden	37.923	65.000	61.319

17. Rentebaten

Vanwege de dalende rente zijn de rentebaten bij de begroting achtergebleven. Het gemiddelde rendement over 2014 is 1,2%.

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Gerealiseerd beleggingsresultaat			
Interest spaarrekeningen en beleggingen	81.660	120.000	136.085
Totaal rentebaten en baten uit beleggingen	81.660	120.000	136.085

18. Overige baten

Er zijn in 2015 geen overige baten.

Besteed aan de doelstelling

De bestedingen aan de doelstelling zijn bijna € 1,3 mln. hoger dan begroot. De toename in inkomsten is bijna geheel ten goede gekomen aan onderzoek; we hebben veel meer onderzoek kunnen financieren dan verwacht. Daarnaast zijn ook de eerder toegekende gelden van de VriendenLoterij voor de biobank besteed.

19. Ontwikkel, verbind en verspreid kennis	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Toekenningen	3.510.000	2.250.000	1.880.599
Directe kosten Onderzoek	68.232	0	28.715
	3.578.232	2.250.000	1.909.314
Doorbelaste uitvoeringskosten t.b.v. Kennis	374.994	390.000	374.852
Totaal Kennis	3.953.226	2.640.000	2.284.166
Vrijval Onderzoek projectverplichtingen	-51.152	0	-98.561
Totaal doelbesteding WO	3.902.074	2.640.000	2.185.605

20. Stop de Opmars	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Preventieactiviteiten	23.279	95.000	39.209
Doorbelaste uitvoeringskosten t.b.v. Preventie	180.250	204.000	195.657
Totaal doelbesteding Preventie	203.529	299.000	234.866

21. Beter in Beeld	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Eigen voorlichtingsprojecten	827.812	820.000	817.185
Doorbelaste FW-kosten t.b.v. voorlichting	495.822	412.500	391.748
Doorbelaste uitvoeringskosten t.b.v. voorlichting	993.034	1.042.500	1.001.350
Totaal doelbesteding Voorlichting	2.316.668	2.275.000	2.210.283

22. Kosten eigen fondsenwerving en voorlichting

Omdat fondsenwerving en voorlichting steeds nauwer met elkaar verweven zijn, bijvoorbeeld via de website, wordt een deel van de kosten van fondsenwerving doorbelast aan voorlichting. Daarvoor is in 2012 een verdeelsleutel vastgesteld, mede op basis van het meerjarenplan.

Met voorlichtingscampagnes en via sociale media verspreiden we kennis uit onderzoek naar onze doelgroepen, maar ook de fondsenwervende campagnes hebben een voorlichtend karakter.

Het beleid voor fondsenwerving was ook het afgelopen jaar sterk gericht op het verhogen van de efficiency. Niet alleen door het slim combineren van voorlichting, onderzoek en fondsenwerving, maar ook door voortdurend kritisch te kijken naar de lopende projecten. Projecten die onvoldoende rendement opleverden zijn daarom stopgezet of anders opgezet. Dat heeft evenals in 2014 ook in 2015 tot een (verdere) efficiencyslag en kostenbesparing geleid. Daarnaast is eind 2015 extra geïnvesteerd in fondsenwerving om een goede basis te leggen voor de inkomsten in 2016.

Kosten eigen fondsenwerving	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Collecte	206.147	170.000	175.439
Donateurs	538.175	435.000	346.226
Grotere gevers	2.811	25.000	1.981
Nalatenschappen	84.922	30.000	53.721
Overige kosten fondsenwerving	85.451	90.000	119.907
Acties vrijwilligers	74.138	75.000	86.222
Subtotaal kosten eigen fondsenwerving	991.644	825.000	783.496
Doorbelasting aan voorlichting	-495.822	-412.500	-391.748
Totale directe kosten eigen fondsenwerving	495.822	412.500	391.748
Doorbelaste uitvoeringskosten t.b.v. fondsenwerving	447.075	528.500	507.391
Totaal kosten eigen fondsenwerving	942.897	941.000	899.139

CBF-percentage

In 2015 heeft het Diabetes Fonds een percentage kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van de baten eigen fondsenwerving van 15,5%. Dit percentage was 18,4% over 2014 en 17,7% over 2013. Hiermee is het gemiddeld percentage over de afgelopen 3 jaar 17,2%.

23. Kosten Beheer en Administratie

Kosten Beheer en Administratie zijn de kosten die de organisatie maakt in het kader van de interne beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan fondsenwerving of de doelstelling. Naast de directe kosten (zoals die van het bestuur en de Raad van Toezicht, de kosten van Planning en Control en verslagleggingskosten) wordt ook een deel van de uitvoeringskosten toegerekend aan Beheer en Administratie. Uitvoeringskosten worden op basis van het aantal fte's verdeeld. Als basis voor de toedeling van uitvoeringskosten aan Beheer en Administratie geldt het volgende: directeur 50%, adjunct-directeur 25%, financieel medewerker 100%, managementassistent 100% en de bestuurssecretaris 25%.

Kosten eigen fondsenwerving (B&A)	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Bestuurskosten	9.217	32.000	11.188
Planning en control	53.131	44.595	42.334
Verslaglegging	4.749	6.200	5.009
Overige kosten B&A	46.490	10.205	9.108
Doorbelaste uitvoeringskosten t.b.v. B&A	477.328	388.000	372.381
Totaal kosten beheer en administratie	590.915	481.000	440.020

Het Diabetes Fonds stelt als norm dat de kosten voor Beheer en Administratie maximaal 6,5% van de totale lasten mogen zijn. Over 2015 is dit percentage 7,4%. In 2015 zijn we erin geslaagd de totale kosten omlaag te brengen, waarvoor het aandeel van Beheer en Administratie in de totale lasten dit jaar relatief iets hoger is. Dit percentage was 7,3% over 2014 en 6,1% over 2013.

Lastenverdeling 2015

Volgens de richtlijn moeten de lasten toebedeeld worden aan werving baten, doelstelling en aan Beheer en Administratie. Onderstaand schema geeft deze verdeling weer. Daaronder staan de kengetallen die betrekking hebben op de besteding in 2015.

Lastenverdeling 2015	€	€	€	€	€	€	€	€	€
BESTEDINGEN	Kennis	Stop de opmars	Beter in Beeld	Fondsen-werving	Acties derden	Beheer en Adm	Totaal 2015	Budget 2015	2014
Subsidies	3.510.000	0	0	0	0	0	3.510.000	2.250.000	1.880.599
Vrijval	-51.152	0	0	0	0	0	-51.152	0	-98.561
Voorlichtings-activiteiten	0	23.279	827.812	0	0	0	851.091	915.000	856.393
Publiciteit en communicatie	0	0	495.822	495.822	37.923	0	1.029.567	918.000	844.816
Uitvoeringskosten									
Personeelskosten	295.113	141.853	781.498	351.839		375.647	1.945.950	2.000.000	1.972.387
Huisvesting	28.531	13.714	75.553	34.015		36.317	188.129	220.000	194.083
Kantoor- en algemene kosten	44.726	21.499	118.441	53.324		56.932	294.922	260.000	217.535
Afschrijving en rente	6.624	3.184	17.542	7.898		8.432	43.680	73.000	67.626
Totaal uitvoeringskosten	374.994	180.250	993.034	447.075		477.328	2.472.681	2.553.000	2.451.631
Directe kosten	68.232					113.587	181.819	65.000	96.354
Totale kosten	3.902.074	203.529	2.316.668	942.897	37.923	590.915	7.994.006	6.701.000	6.031.232

CBF-percentage	15,5%	19,1%	18,3%
% Besteding doelstelling t.o.v. totale baten	83,8%	82,1%	66,8%
% Besteding doelstelling t.o.v. totale lasten	80,3%	77,8%	76,8%
% Kosten Beheer en Administratie t.o.v. totale lasten	7,4%	7,2%	7,3%

Uitvoeringskosten

Personeelskosten
De gemiddelde personeelsbezetting over 2015 bedroeg 24,8 (2014: 26,3 fte). De gemiddelde salariskosten per fte bedroegen € 46.663 (2014: € 47.509). Het aantal medewerkers werkzaam buiten Nederland is nihil.

Voor meer informatie over salarisschalen wordt verwezen naar de website www.diabetesfonds.nl.

Directiebezoldiging
De algemeen directeur valt onder de algemene arbeidsvoorwaarden van het Diabetes Fonds. Het jaarsalaris van de algemeen directeur blijft met een BSD-score van 430 binnen de bandbreedte van de beloningsregeling van Goede Doelen Nederland. Aan de algemeen directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar hoofdstuk 5.1.3 Arbeidsvoorwaarden van het jaarverslag.

Directiebezoldiging	
Naam	J.W.M. Dessing
Functie	Algemeen directeur
Dienstverband	
Looptijd	Onbepaald
Uren	36 uur
Parttime %	90%
Periode	1/1/2015-31/12/2015
Bezoldiging	
Bruto loon	€ 91.579
Vakantiegeld	€ 7.230
Totaal jaarinkomen	€ 98.809
Sociale lasten (werkgeverdeel)	€ 9.288
Belastbare vergoedingen	€ -
Pensioenlasten (werkgeverdeel)	€ 18.951
Totaal bezoldiging 2015	€ 127.048
Totaal bezoldiging 2014	€ 117.472
Totaal bezoldiging 2013	€ 124.772

De bezoldiging is in 2014 lager omdat de het parttime-percentage per 1 oktober 2013 van 100% in 90% is gewijzigd.

Huisvestingskosten
De huisvestingskosten zijn lager dan begroot, omdat er in 2015 meer meters werden onderverhuurd en door kosten-besparingen die in Huis voor de Gezondheid-verband zijn gerealiseerd.

Kantoor en algemene kosten en afschrijving
De kantoorkosten zijn hoger dan begroot, ondanks betere afspraken met onderhuurders over het gebruik van diverse faciliteiten. De stijging wordt veroorzaakt door extra kosten voor een nieuwe ICT-omgeving.

Uitvoeringskosten

Personeelskosten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Salarissen	1.141.308	1.294.500	1.249.494
Sociale lasten	193.145	220.000	196.588
Pensioenpremie	150.291	165.000	161.358
Reiskosten	43.692	50.000	45.613
Uitzendkrachten/tijdelijk personeel	308.616	150.000	201.210
Overige personeelskosten (incl. opleidingen)	108.899	120.500	118.124
Totaal personeelskosten	1.945.950	2.000.000	1.972.387
Huisvestingskosten			
Huur	166.722	197.500	184.100
Schoonmaak	11.032	12.000	7.876
Overige huisvestingskosten	10.375	10.500	2.107
Totaal huisvestingskosten	188.129	220.000	194.083
Kantoor en algemene kosten			
ICT-beheer	160.494	135.000	113.332
Overige kantoorkosten	60.320	64.500	59.774
Algemene kosten	74.108	60.500	44.429
Totaal kantoor en algemene kosten	294.922	260.000	217.535
Afschrijving			
Totaal afschrijvingskosten	43.680	73.000	67.626
Totale uitvoeringskosten te verdelen	2.472.681	2.553.000	2.451.631

Overige gegevens

Voorstel verwerking resultaat
Een deel van de opbrengsten van het Hamers Douma Fonds wordt, conform afspraak, toegevoegd aan het fonds.
De ontvangen gelden van de VriendenLoterij voor de biobank zijn grotendeels besteed

Voorstel verwerking resultaat 2015	€
Reserves	
Continuïteitsreserve	0
Bestemmingsreserve t.b.v. de doestelling	92.957
Reserve biobank	-50.000
Fondsen	
Fondsen op Naam	2.500
Bestemmingsfonds biobank	-375.000
Huis voor de Gezondheid	0
Bestemmingsfonds kunstalvleesklier	0
Bestemmingsfonds Scapino	0
	-329.543

Gebeurtenissen na balansdatum
Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die hier vermeld dienen te worden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Diabetes Fonds

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Diabetes Fonds op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Diabetes Fonds te Amersfoort ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 650.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Diabetes Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0379420

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180286) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650, en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Mededeling betreffende het jaarverslag

Wij hebben het jaarverslag gelezen teneinde van materieel belang zijnde inconsistenties, indien aanwezig, met de gecontroleerde jaarrekening te onderkennen. Op basis van het doorlezen van het bestuursverslag vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de informatie in de jaarrekening en dat het bestuursverslag alle informatie bevat die vereist is volgens RJ 650. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd op de informatie in het bestuursverslag.

Utrecht, 11 mei 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. W.A. van Ginkel RA

Stichting Diabetes Fonds - Ref.: e0379420

Verschillenanalyse staat van baten en lasten (sbl) versus begroting 2015

	sbl	Begroting	Verschil
	€	€	€
BATEN			
Baten eigen fondsenwerving			
Collecte	1.281.548	1.350.000	-68.452
Donateurs en giften	2.422.533	2.200.000	222.533
Nalatenschappen	1.833.519	750.000	1.083.519
Fondsen op Naam	94.500	80.000	14.500
Geormerkte opbrengsten	147.055	100.000	47.055
Samenwerking bedrijven	78.655	200.000	-121.345
Particuliere acties	208.292	250.000	-41.708
Totaal baten eigen fondsenwerving	6.066.102	4.930.000	1.136.102
Baten uit acties van derden	1.516.701	1.300.000	216.701
Subsidie van overheden	0	0	0
Rentebaten en baten uit beleggingen	81.660	120.000	-38.340
Overige baten	0	0	0
Som der baten	7.664.463	6.350.000	1.314.463
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Ontwikkel, verbind en verspreid kennis	3.902.074	2.640.000	1.262.074
Stop de opmars	203.529	299.000	-95.471
Beter in beeld	2.316.668	2.275.000	41.668
Totaal doelbesteding	6.422.271	5.214.000	1.208.271
Kosten eigen fondsenwerving	942.897	941.000	1.897
Overige wervingskosten	37.923	65.000	-27.077
Kosten beheer en administratie	590.915	481.000	109.915
Som der lasten	7.994.006	6.701.000	1.293.006
Resultaat voor resultaatbestemming	-329.543	-351.000	21.457

Toelichting

De totale baten vallen over 2015 hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van de baten uit nalatenschappen. Het aantal nalatenschappen en de omvang daarvan lag beduidend hoger. Daarnaast worden de nalatenschappen in overleg met onze accountant sinds 2015 iets anders gewaardeerd. Ook de baten uit Donateurs en de Acties van derden (loterijen) zijn hoger dan begroot; de acties die hiervoor zijn ingezet, zijn weer succesvol gebleken. De rentebaten zijn lager vanwege het nog steeds dalende rentepercentage. De baten uit samenwerking met bedrijven blijven ook achter bij de begroting. Dit komt door het wegvallen van de baten uit de samenwerking met Scapino. De totale lasten zijn hoger dan de begroting, omdat we meer subsidietoekenningen hebben kunnen doen. De kosten Beheer en Administratie vallen hoger uit dan begroot, als gevolg van kosten voor onze nieuwe meerjarenstrategie en een iets andere verdeelsleutel van de uitvoeringskosten.

Hieronder de begroting 2016 zoals vastgesteld door de Raad van Bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

BATEN	€
Opbrengsten eigen fondsenwerving	
Collecte	1.400.000
Donateurs en giften	2.350.000
Nalatenschappen	860.000
Fondsen op Naam	80.000
Geormerkte opbrengsten	120.000
Strategische samenwerkingen	350.000
Particuliere acties/actieplatform	300.000
Totaal opbrengsten eigen fondsenwerving	5.460.000
Overige opbrengsten	
Acties derden	1.300.000
Beleggingen	100.000
Totaal overige opbrengsten	1.400.000
Totaal baten	6860.000
LASTEN	
Doelbesteding	
Kennis	2.903.402
Voorlichting	2.474.667
Type 1 community	200.000
Gezonder Leven	200.000
Totaal doelbesteding	5.778.069
Eigen fondsenwerving	893.443
Overige werving	65.000
Beheer en administratie	598.488
Totaal lasten	7.335.000
Resultaat	-475.000

Negatief resultaat begroot vanwege aan te spreken bestemmingsfondsen en reserves.

Colofon

Heeft u vragen of wilt u informatie ontvangen?

Bel (033) 462 20 55 of mail naar info@diabetesfonds.nl.

CBF

Het Diabetes Fonds kreeg in 1996 als één van de eerste charitatieve instellingen in Nederland het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving. Het CBF geeft het keurmerk aan een instelling die voldoet aan de strenge eisen en criteria ten aanzien van beleid, fondsenwerving, bestedingen en verslaglegging. Het keurmerk is verlengd tot 1 januari 2019.

Mei 2016 Diabetes Fonds

Stationsplein 139
3818 LE Amersfoort
Telefoon (033) 462 20 55
Fax (033) 461 08 73
www.diabetesfonds.nl

